

Szent István

Évezredes történelem ködéből kel életre ma egy szent király élete, aki a keresztység alá vitte népét, hogy az ezer éven át védie Európát és a kereszténységet a Keletről áramló pogányok, tatárok, törökök rohamai ellen.

Ma új pogányok fenyegetik Szent István tanításait. Keletről egy minden eddiginél pogányabb áramlat indult meg az európai civilizáció megsemmisítésére: az orosz bolsevizmus. Ez a kegyetlen hitvallás bosszút esküdött a keresztényi erkölcsöknek, a krisztusi szeretetnek és az egy Isten felé forduló minden hitnek. Vér, gyűlölet és rombolás jelzik a szovjet pogányainak útját. Elpusztítanak minden templomot, ereklyét és hadat izennek a kétezer éven át kiépített keresztényi civilizációnak.

Pedig a nagy király emlékének áhítatos megünneplését az idén még impozánsabbá teszi fiának: Szt. Imre hercegnek jubiláris ünneplése, ki 1031-ben, 900 éve szállt sirba s ez esemény az idén volna aktuális, noha Magyarországon mult évben ünnepelték meg.

E két magyar szentnek, apának és fiának, királynak és trónörökösnek, élemedett férfiúnak és ifiúnak jelenlegi együttes ünneplése tökéletes harmóniát állít szemünk elé, mondhatnánk: egyik kiegészíti a másikat.

Minden magyar, sőt minden, csak némileg is iskolázott ember ismeri ama hervadhatatlan érdemeket, melyeket I. István király élet-szentségével, a kereszténységnek Magyarországon való elterjesztésével és megszilárdításával, igazságos törvényeivel és bölcs belpolitikai és civilizáló intézkedéseivel örök időkre kivívott. Eme kettős ünneplés alapot nyújt, hogy a nagy államfőt családfei minőségében is szemügyre vegyük s a nagy királyban a példás apát s a tragikus sorsu, ifian elhunyt szent trónörökösben az ideális fiut felismerjük.

Ismeretes a nagy gondosság, melyet Szt. István egyetlen fiának, trónja várományosának nevelésére fordított. Vallásos nevelését az olasz származásu, tudós és szent életű Gellért csanádi püspökre bízta, míg az uralkodáshoz szükséges instrukciókat saját maga adta meg fiának egy latin nyelvű terjedelmes munkában foglalva össze a keresztény fejedelem alap-katéját.

A szemérmes, szüizes életet kedvelő ifju hercegből azonban nem hiányzottak a középkori lovagnak kellékei se. Nem zárkozott el főuri kedvtelésektől. Bizonyítja ezt tragédiája, mely a bakonybéli erdőben, vadászaton következett be, hoi is egy vadkan agyara halálra sebezte. Alakjában keresztény átförmálódásban a mitológiai Hyppolitus elevenedik meg, ki is vadászpássiójának élve s ideális szerelemmel eltelve a vadászat istennője: Diana iránt, nemcsak fiatal, buja mostohájának, Phaedrának közeledését, de minden földi szerelmet állhatatosan visszautasított.

Igy fér meg Imre herceg szent karakterében is a buzgó Szüz Mária-tisztelet, a szüizes élet, a vadászatnak s egyéb lovagi időtöltéseknek kedvelésével.

István király fiának, egyetlen reményének halála után vigasztalan maradt, de fájdalomra még sem ragadta elkeseredésre és zugolódásra, sőt gyászba megszenteltté, felmagasztosulttá tette az Isten akaratán megnyugvó, gyászoló keresztény szülőnek alakját.

A két első Árpádházi szent: István király és Imre herceg, valódi szentek, nemcsak a katolikus, de minden magyar ember szemében. Szentek, de husból és vérből való emberek, kiknek élete örökké példa lesz s kik iránt a kegyelet és hála iángja soha sem fog kialudni az emlékezés oltárán.

Szent István zseniális vallásterjesztő alkotása veszélyben forog. A szovjet aranyai és hitüket vesztett agitátorai aknákkal ássák végig

Lemondott a magyar kormány

A kormányzó a lemondást elfogadta és gróf Károlyi Gyula külügyminiszternek adott megbízatást az új kormány-alkításra — Az egységspárt ragaszkodik Bethlen István gróf további politikai aktivitásához — Kormányzói kihallgatások — Eilenzéki megbeszélések

Péntekre várható az új kormány megalakulása

Bethlen István gróf: „Távozásom nem jelent rendszerváltozást“

BUDAPESTRŐL jelentik: A nemzetközi politikának nagy szenzációja van: a magyar kormány lemondása. A tegnapi minisztertanácson a kormány behatóan foglalkozott az általános helyzettel és a változott körülményekre való tekintettel elhatározták, hogy a kabinet benyújtja lemondását. Ennek megfelelően gróf Bethlen István miniszterelnök ma délelőtt 10 órakor kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzóknál, akinek bejelentette az összkormányzat lemondását, amit a kormányzó tudomásul is vett. Egyben gróf Bethlen javaslatára kihallgatásra kérte Teleszky János volt pénzügyminisztert, továbbá gróf Károlyi Gyula külügyminisztert, akik a délelőtt folyamán meg is jelentek a királyi várban. A déli órákban hívatta magához a kormányzó Pesthy Pál volt igazságügyminisztert, az egységes párt elnökét és Rubinek Istvánt, az egységes párt ügyvezető-elnökét, valamint a keresztény-szociálista párt részéről Ernst Sándor népjóléti és munkaügyi minisztert. A kormányzó az új kormány megalakítására vonatkozólag a döntés jogát magának tartotta fenn. Az ügyek vitelével az új kormány megalakításáig természetesen gróf Bethlen Istvánt és kormányát bízta meg.

Milyen körülmények idézték elő a kabinet lemondását?

A Bethlen-kormány lemondása egészen váratlanul érte a politikai életet. A tegnapi minisztertanácsról kladott kommuniké még nem tett említést a kormány távozási szándékáról. Bethlen miniszterelnök fél órát tartózkodott a kormányzóknál és a lemondásról szóló hivatalos kommunikét csak azután szövegezték meg, miután visszatért a kormányzóktól.

A miniszterelnökhöz közelálló körök szerint a kormány lemondását a következő körülményekkel kell magyarázni:

A pénzügyi válság hullámai elsimultak, a belső bankjegyforgalom szabadsága helyreállt és visszaállott a pénzügyi élet normális helyzete. Az országos bizottság tárgyalásai annyira előrehaladtak, hogy általában elfogadták a kormány valamennyi előterjesztését és azokat a javaslatokat, amelyek az államháztartás egyensúlyának biztosítását szolgálják. Ezek után

a kormány fontolóra vette az általános helyzetet és arra az elhatározásra jutott, hogy új kormányt adjon át helyét.

Ebben főleg az a szempont vezérelte, hogy az ország pénzügyi és gazdasági életében olyan periodus fog következni, amikor a nemzet adozatkésztségét fokozottabb mértékben kell igénybevenni. Ennek az igénybevételnek alkalmazására azonban csak olyan kormány vállalkozhat, amely friss energiával jön uralomra és azt az ország jólétének biztosítására tudja fordítani.

Teleszky nem vállalja a kormány-elnökséget

Bethlen politikai barátainak kijelentése szerint a miniszterelnök nem óhajt ismét kormányalkítási megbízatást vállalni. Ugy hirlük, hogy Bethlen már néhány nap előtt tárgyalt az új kabinet megalakítása ügyében az irányban, hogy lemondása esetén ki álljon az új

kormány élére? Miután az a felfogás nyilvánult meg, hogy erre a feladatra leginkább pénzügyi szakember vállalkozhat, ő is hajlott eme eszme felé, ezért tárgyalásba is bocsájtott Teleszky János volt pénzügyminiszterrel, hogy neki adja át helyét.

Teleszky azonban kijelentette, hogy a kormány megalakítására semmilyen körülmények között nem vállalkozik.

Igy ismét az a régi kombináció merült fel, hogy gróf Károlyi Gyula külügyminiszter álljon az új kabinet élén.

Gróf Károlyi a designált kormányelnök

Hírek szerint Bethlen miniszterelnök a lemondásával határozott szándékát juttatta kifejezésre: pihenni akar, egyelőre vissza kíván vonulni minden politikai aktivitástól és a nyugalmat egészsége helyreállítására óhajtja szentelni. Ezért kizártnak tartják azt a forgalombá került kombinációt is, mintha Bethlen egy új kormányban elfogadná a külügyminiszteri pozíciót.

Gróf Károlyi Gyula és Teleszky János másfél órán át tartózkodtak a kormányzóknál. Gróf Károlyi Gyula fél 2 órakor hagyta el a kormányzóknál. A várakozó ujságírók kérdéseire elől előbb mereven elzárkózott, majd lakonikus rövidséggel a következőket jelentette ki:

— Sajnos, ugylátszik, nem térhetek ki a megbízatás elvállalása elől...

Ebből a kijelentésből arra következtetnek, hogy a kormányzó valóban megbízta gróf Károlyi Gyulát a kormányalkítással, azonban a külügyminiszter gondolkodási időt kért. Gróf Károlyi a kormányzóknál miniszteriumába ment. Míg a kormányzóknál a kihallgatások folytak, addig Bethlen István Wekerle pénzügyminiszterrel, majd Ripka Ferenc főpolgármesterrel tárgyalt.

Gróf Károlyi Gyula, a magyar kormány designált miniszterelnöke, a jelenlegi külügy-

miniszterelnök körül vad orgiát ül az emberi egyéniség kiirtása és az istentagadó horda fogvicsorgatva készül az új tatáriárra.

A kereszt meginog a súlyos csapások alatt. Egy új Szent Istvánt vár a világ! (P.)

miniszter, mint köztudomásu, számos éven át itt élt közöttünk Aradmegyében. Huzamosabb időn át volt Aradmegye főispánja és a megye előkelő társadalmi életében tevékenyen vette ki részét. A szomszédos Mácsán terült el nagyterjedelmű uradalma, amely modern felszerelésével, hatalmas parkjával és a közepén álló kastélyával eleven központja volt a környéknek. A hatalmas uradalom nagyrészt azonban elvették a földreform idején. Ezt megelőzőleg jelentős politikai funkciót vállalt itt Aradon akkor, amidőn elfogadta barátai felszólítására a magyarországi bolsevizmus leverésére alakult aradi, később szegedi magyar kormány elnökségét, amelynek sorsa ismeretes.

Természetesen a magyar fővárosban az izgalom a tetőpontra hágott és megkezdődtek az ilyenkor szokásos kolportálásokat az egyes tárcák betöltését illetően. Ezek szerint

gróf Károlyi a miniszterelnöksége mellett megtartaná a külügyi tárcát is,

az oly fontos pénzügyi tárca élére Teleszky János kerülne, aki azonban a „Magyarország” című lapnak tett kijelentése szerint nem hal-

Az ellenzéki politikusok támogatják a kormányt további munkájában

A „Magyarország” körinterjú folytatott az ellenzéki politikusokkal. Friedrich István a következőket mondta:

— Sajnálats, hogy a Bethlen-kormány lemondása elkésve történt. Természetesen most az a legfontosabb, hogy vajon csak más emberek következnek és a gazdaságpolitika megmarad? Mert természetesen gyökeres rendszerváltoztatásnak kell bekövetkeznie.

Eckhardt Tibor szintén ezen a véleményen van, Sigray Antal gróf viszont kijelentette, hogy őt egészen váratlanul érte ez a hirtelen történt lemondás, amelyet sejtetni lehetett, de nem ilyen hamar. Szakminisztereket követel az egyes tárcák élére.

— Az ellenzéki politikusok ma délután az

Emlékezések és vallomások a perjámosi régi jó időkről

Írta: FORRAY I. SÁNDOR.

Ahhoz a két törzsökös magyar emberhez, aki már az 1860-as évek elején Perjámoson lakott, — amint az *Aradi Közlöny* karácsonyi számában megírtam, — még abban az évtizedben a szintén törőlnetszett Sz. E. postamester is csatlakozott. Igen gyakran egymásra találtak és ilyenkor a nagyobb szabású kiruccanások nem estek ritkaságszámba. Mind a három izzó hazafias érzelmű, kedélyes, tréfás, gavalér, mulatók, büszke magyar volt. A svábok sokszor fejszóvalva bámulták szilaj mulatozásait. Tanultak is tőlük. A mai tűzoltótoronyra szemben volt azidőben egy korcsma, abban mulatott egyszer a jövevény postamester egyik magyar barátjával. A pécskai cigány ínszakadtig huzta. A másik szobában a ben-születtek hangoskodtak rezesbanda mellett és csak természetes, hogy csakhamar parázs nézeteltérés támadt közöttük afőlött, hogy ki az ur a csárdában. Már nagyon paprikás volt a hangulat, amikor a két magyar észreveszi, hogy mögöttük bontják ám a vakablakot. Több se kellett. Bizony kiverték a svábokat a korcsmából rezesbandástul . . .

Hej! soha vissza nem térő régi jóidők!

És harminc év múlva, a boldogemlékeztető millénium évében a fenti mulatók fiai, magyarok és svábok a legjobb barátságban és egyetértésben más, mint cigány és magyar nóta nélkül el sem képzeltek egy-egy murit. Ekkor már állandó cigánybanda volt a faluban, no, nem éppen elsőrangú, de nekünk köznapi használatra megfelelt.

A perjámosi aranyifjuság akkori vezére Fixmer Franci volt. Eleganciáját, társaságbeli modorát utánozni egyikünknek sem sikerült. A hálak felülmulhatatlan előtáncosa, a lányok legkedvesebb gavallérja. De már külső megjelenésében is megnyerő, villogó szemű, hollófeke haju, szép szál legény volt. Elsőrangú nőhódító. Nyulánk fiu volt és kissé liu, azért a rossz nyelvek ráfogták, hogy füzöt visel. De talán nem is mondták komolyan. Alig mult 23 éves

landó ezt a megbízatást sem elfogadni. A lemondott kormány tagjai közül csak két miniszter maradt a helyén, Gömbös Gyula hadügyminiszter, aki szerfölött élvezte a kormányzó bizalmát és Ernst Sándor munkaügyi és népjóléti miniszter, aki ezuttal is a keresztényszocialista pártot képviselné a kabinetben. Bizonyosra veszik Bud János kereskedelemügyi, Szcitovszky Béla belügyi és Mayer János földművelésügyi miniszterek távozását. Szó van arról, hogy a földművelésügyi tárca élére Wekerle Sándor eddigi pénzügyminiszter kerülne.

A „8 Órai Újság” értesülése szerint gróf Károlyi Gyula a megbízatást elfogadta. Ennek ellenére a sajtó munkatársainak olyan kijelentést tett, ami bizonyos gondolkodási haladékos sejtetett. Mindemellett a félhivatalos lapnak kijelentette, hogy a döntés nem késhet sokáig és néhány nap alatt likvidálni kell a jelenlegi politikai helyzetet. Abból a tényből, hogy gróf Károlyi Gyula külügyminiszteri tárcáját is meg őhajtja tartani, úgy vélik, hogy az ország külpolitikája változatlan marad, de szerepet kap a francia orientáció is.

egyik dunaparti hotelben értekezletet tartottak, amelyen gróf Sigray Antal, gróf Esterházy Móric, Kállay Tibor stb. jelentek meg. Elhatározták, hogy az ellenzék ezentúl fokozottabban veszi ki részét a 33-as bizottság munkájában és támogatja a kormányt a kibontakozásban.

Gróf Sigray koalíciót jósol

Az ellenzék álláspontjára vonatkozóan Sigray Antal gróf a következőket mondta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— A kormány lemondásának bejelentése egyelőre negatív lépés és most az a legfontosabb, hogy mik lesznek a pozitív következmények. Nagyon érdekel és az ország érdek-

és már szép multtal dicsekedhetett. Középiskoláit három-négy városban járta. Volt jogász, talán legtovább csendőrkadét, elvégezte a jegyzőtanfolyamot, azután segédjegyző lett, ha jól emlékszem Bogáron, de sehohsem állapodott meg. Ifju élete telve volt kalandokkal és mi nagy áhítattal hallgattuk színes előadásait, csupa megtörtént, való igaz eseményekről. Szép holdvilágos éjjeleken bejártuk az egész falut, sőt nem egyszer messze a határba is el látogattunk. Utunk gyakran a temetőbe is vitt és ilyenkor éjfél tájban, szándékosan-e vagy véletlenül mindig a legborzalmasabb rémhistoriákat mesélte. Némelyekre még ma is emlékszem. És mikor a toronyóra tizenkettőt ütött és béka vagy a szellő megzörgette a sirok mellett a száraz harasztot, mégis csak összeszorult a szívünk, akárhogyan is tagadtuk, vagy elhallgattuk akkor. És ha évek múlva szóba hoztam ezeket a különös sétákat, kételkedve fogadták, pedig életben vagyunk még néhányan a résztvevők közül. Jó magam ugyan sokszor a hiányzók között szerepeltem.

Szóval Fixmer Franci volt a vezérünk, nemcsak a felsorolt előnövös tulajdonságainál fogva, hanem mert 3-4 évvel idősebb is volt nálunk és a község házában is volt valamiféle állása. A többiek, a két Minnich-fiu, Póth Jani jogász, Rennich János orvosnövendék, Szentpétery Zoltán nagydiák, Helyi gyógyszerészjelölt, jómagam akkor huszéves voltam és bankgyakornok. Volt még néhány kül- vagy vendégtagunk is. Ezek közé tartozott a liberális gondolkodású, bohém, nótas Rosenberg rabbi is. És bár mindnyájan vékonvénzü legények voltunk, jól éltünk, uraknak éreztük magunkat, telve duzzadó öseróval, jóreménység-gel és ambícióval.

Ezidőben — 1896-ban — érte el Fixmer Franci barátunk a nagykorúságát, mely nevezetes korhatár nem mulhatott el nyom nélkül. Mindnyájan együtt voltunk és folyt az ünneplés, folyt rendületlenül. Gazdag Pista, a megértő vendéglős társaságunk tiszteletbeli tagja, volt a főrendező, ki szép virágcsokorral kedveskedett az est hősenek. Mi pedig, a hálás tanítványok babérkoszorúval leptük meg érdemes

ben elsőrangú fontossággal bír a kérdés, vajon az új kormány olyan emberekből alakult-e meg, akiket a multért és a jelenért semmi felelősség nem terhel és amint én javasoltam, vajjon a válság megoldására első sorban gazdasági összetételű kormány fog-e létesülni, amelynek azonban felfogásom szerint a nemzet összességére és így valamennyi pártra kell támaszkodnia. A megrendült bizalmat ugyan csak egy ilyen, a nemzet összes erőit egybefogó kormány állíthatja helyre és csak egy ilyen kormány alkalmas a kibontakozásra.

Egynapos szünet a tanácskozásokban

Bethlen miniszterelnök a kormány lemondásának benyújtása után visszatért a kormányzóságról a miniszterelnökségre, ahol előbb Pesthy Pállal, a kormánypart elnökével, majd Walko Lajos volt külügyminiszterrel tanácskozott, aki most érkezett haza Párisban folytatott kölcsönügyi tárgyalásairól.

Mialatt a kormányzóságról visszatért Bethlen István gróf előbb Pesthy Pállal, a kormánypart elnökével, majd a Párisból visszatért Walko Lajos volt külügyminiszterrel tanácskozott, megjelent a miniszterelnökségen Wekerle Sándor pénzügyminiszter, majd Ripka Ferenc főpolgármester is.

Horthy Miklós kormányzó délután folytatta a politikusok kihallgatását. Ernst Sándor népjóléti és munkaügyi miniszter, a keresztény gazdasági párt vezetője, valamint Pesthy Pál volt igazságügyminiszter, az egységes párt elnöke és Rubinek István az egységes párt ügyvezető alelnöke jelentek meg a kormányzónál, aki előtt részletesen ismertették felfogásukat a kormányválság miatt előállott helyzetre vonatkozólag. A holnapi Szent-István nap miatt a kormányzó a tanácskozásokat felfüggeszti és azokat csak péntek délelőtt fogja folytatni, amikor is 22. jórészt egységespárthoz tartozó politikus kapott meghívót a várba, köztük Mayer János földművelésügyi

mesterünket. Póth Jani, a mindig jókedvű, tréfára kész, kedves jogász volt az ünnepi szónok. Komoly percek voltak ezek. Franci barátunk könnyekig meghatva köszönte meg figyelmünket és szeretetteljes ragaszkodásunkat. Azután mindnyájan többször fölköszöntöttük, minden oldalról méltatva kiváló érdemeit és már erősen hajnalodott, mikor az elmaradhatatlan szerenádokra felvontunk. Szép sorjában megtiszteltük a Jochmann-, Kele- és Reimholcz-házak bájos kisasszonyait. Az utolsóelőtti stáció a nekem felejthetetlen kedves emlékü, muskátlis ablaku „kaisergelb” Neumann-ház volt. Bár szemben laktam, sajnos, a sok muskátlitól csak ritkán láhattam a legszebb virágokat, a ház gyönyörűségű kisasszonyait, kik ifjuságomnak sokféle emlékében szerepeltek.

No de menjünk tovább, hiszen már kezd világosodni. Gyergyánffy főbíró, a mindenkori ifjuság nemes pártfogóját és irányítóját bűn lett volna kihagyni. Akkor a szolgabírói hivatal és lakás még a régi posta-uccában volt. Ám a kapu zárva, Dénes bácsi hálószobája pedig az udvar felé nyílt. Így hát az egész társaság bandástul a szomszéd Rennich barátunk kertkerítésén át jutott illetékes helyre. A teraszról a nyitott ablakon néhányan csendben bemásztunk a hálóba és akkor a kintmaradt füstösök rázendítettek egy andalító melódiára. Csak erre ébredezett a meglepett pátronusunk és talán mondanom sem kell, hogy vele együtt még jödeig tovább folytattuk a „nagykorusitást.” Könnyű volt Dénes bátyánknak, ő már ki volt aludva.

Szegény jó Franci barátunk! Ki gondolt akkor arra, hogy szép életének vagy 15 év múlva milyen tragikus vége lesz?

Az utánunk következő perjámosi aranyifju generáció egyik tagja volt a világhíres, dicőséges Oceanrepülő, Endresz György is, kinek tiszteletére augusztus 5-én a Budapesten lakó bánátiak a budai vígadóban lakomára gyültek. Vagy háromszázán voltunk a vacsorán. Nekem jutott a szerencse, hogy a jelen volt 10-12 perjámosi nevében Endresz Gyurka hős földinket üdvözölhettem.

Ime, kóstoló a régi jóidőkből!

Budapesten, 1931. Szent István havában.

miniszter, Csizmadia András, báró Perényi Zsigmond, Meskó Zoltán, Putnoky Mór.

Igy legjobb esetben az új kormány megalkakulása csak péntekre várható.

A tárgyalások folytatása ellenére is értesülésünk szerint gróf Károlyi Gyula dezinált miniszterelnököknek tekinthető.

Az egységes párt értekezlete

Az egységes-párt ma délután hét órai kezdettel értekezletet tartott az Esterházy-uccal pártklubban. Az értekezlet kilenc óráig tartott. Az értekezlet után Sándor Károly az egységes-párt alelnöke magához hívatta a sajtó képviselőit, akiknek a következőket mondotta:

— Az egységes-párt tagjai törhetetlenül ragaszkodnak Bethlen István személyéhez, aki annak idején Nagyatádi Szabó Istvánnal a pártot megalakította és évek hosszú során nagygyá tette. Bethlen István gróf tíz éves miniszterelnöksége alatt az összes pártok előismerését is kivívta, ami most nagyon fényesen látszik, mert hirtelen történt lemondása csaknem zavarba hozta azokat a pártvezéreket, akik a parlamentben és a napilapok hasábjain követelték lemondását.

— Bethlen István személyéhez nemcsak a magyar nép ragaszkodik, mert a legválságosabb napokban is biztos kézzel intézte az ország sorsát, hanem a külföld is csodálja.

Nyilatkozik a lemondott kormányelnök

Ma este 8 órakor Bethlen István gróf, a lemondott miniszterelnök fogadta a sajtó képviselőit, közöttük az Aradi Közlöny budapesti tudósítóját. A miniszterelnök utolsó kormányelnöki interjújában a következőket mondotta:

— Miután az ötmillió fontos külföldi kölcsön megvalósult, a 33-as bizottság kidolgozta a pénzügyi helyzet rendezésének tervét, semmi nehézséget nem láttam abban, hogy a kidolgozott tervet mások hajtsák végre. Akik vizsgálódnak több mint tíz esztendő bel- és külpolitikai munkámra, azok meg lesznek arról győződve, hogy nem vagyok az az ember, aki a nehézségek elől meghátrálnak és éppen azzal tudom legjobban dokumentálni, hogy a pénzügyi és közgazdasági helyzet a normálishoz közeledik.

— Politikai rendszerek és irányok nem lehetnek személyhez kötve és hogy távozásom nem jelent politikai rendszerváltozást sem a bel-, sem a külpolitikában, azt az bizonyítja, hogy az eljövö politikai rendszernek továbbra is aktív munkása akarok maradni.

Semlegességi szerződés Franciaország és a szovjet között

A Newyorki Herald szenzációs leleplezése — A francia sajtó korainak tartja a hírt — Nagy izgalom a világpolitikában

Párisból jelentik: A Newyork Herald mai száma szenzációs tudósítást közöl az eddig állítólag titokban folytatott francia-szovjet diplomáciai tárgyalásokról. Az amerikai lap tudósító állítólag arról szerzett Moszkvában tudomást, hogy ma írták alá a francia kormány megbízottai azt a szerződést, amely semlegességi viszonyba hozza Franciaországot a Szovjettel kapcsolatban.

A lap általános feltűnést keltő híradása közli a francia-szovjet semlegességi szerződés szövegét is, amely szerint egyik hatalom sem lép ki semlegességéből abban az esetben, ha a másikat egy idegen hatalom megtámadná. Az Intranszigeant a hírrel kapcsolatban megjegyzi, hogy ilyen szerződésről beszélni a két állam között legalább is — korai.

A Nautilus elindult az Északi sarkra

Egyedül indult el Wilkins kapitány, mert nem tudott megállapodni a kísérő bálnavadász-hajókkal

Longville-Cityből jelentik: Wilkins kapitány sok balesetet megért híres tengeralattjárója, a Nautilus ma elindult útjára, tulajdonképpen célja, az Északi Sark felé. Az idő általában kedvezőnek ígérkezik, bár a sarki tengert sűrű ködök borítják, de ez a körülmény edeskeveset számít a tengeralattjáró útjának szempontjából.

Wilkins kapitány az utolsó napokon élénk tárgyalásokat folytatott több bálnavadász-hajóval, hogy kísérjék a tengerszine felett a Nautilus tengeralatti útját. Mivel azonban nem sikerült megállapodnia, a tengeralattjáró minden kísérő nélkül indult el útjára a sarki tenger felé.

A BRÁZAY SÓSBORSZESZ 3 tulajdonsága: jobb, olcsóbb és ami a fő hatásosabb!!

Támadások pergőtüzébe került Iorga diploma-rendelete

A nemzeti-parasztpárt

kolozsvári hivatalos lapja szerint a miniszterelnök rendelete ötezer új intellektuális proletárt szabadít az országra — A román sajtó a kisebbségi intellektuellek terhére könyveli el az új rendeletet

Bucurestiből jelentik: Jelentettük, hogy Iorga miniszterelnök rendeletet bocsátott ki, amely szerint az 1926. évig szerzett magyarországi diplomák Romániában minden nosztrifikálási eljárás nélkül érvényesek. Amint előrelátható volt, a nacionalista közvélemény az új rendeletben a román érdekek súlyos sérelmét látja.

A bucaresti-i sajtó egy része hevesen támadja Iorga miniszterelnököt a magyar diplomák váratlan érvényesítése miatt. Nemcsak nemzeti szempontból kifogásolják a rendeletet, hanem szociális motívumokból is, mert a mal nehéz viszonyok között több ezer orvost és ügyvédet kreál konkurrensként a nagy nehézségekkel küzdő belső orvosoknak és ügyvédeknek. Akik közül épp a kisebbségi elégedetlenek, mert az ő megélhetésüket fogja elsősorban ez a rendelet még jobban megnehezíteni.

Azokat a kisebbségi orvosokat és ügyvédeket, akik nagy munkával megtanulták a román nyelvet, vagy más külföldi egyetemeken elvégzése után nosztrifikáltatták diplomáikat, joggal elkedvetlenítheti, hogy azok, akik nem akartak románul megtanulni, most egyszerűen jogot kaptak az itteni letelepedésre és diplomájuk gyakorlására és még nosztrifikáltaniok sem kell azt.

Rendkívül figyelemreméltó a kolozsvári Patria mai vezércikke, amely szintén igen heves támadást intéz Iorga ellen a diploma-rendelet miatt s azt a román intellektuális társadalom elleni merényletnek minősíti. A Patria szerint ez a rendelet ötezer új diplomás embert szabadít az amugy is intellektuális hypertrofiában szenvedő ország nyakába. A nemzeti-parasztpárt erdélyi lapja követeli a rendelet azonnali hatálytalansítását.

Hallgat a kormány Brandsch Rudolfról

Elmaradt a mai minisztertanács cáfoló kommunikéje a kisebbségi alminiszter ujaradi afférjáról — Brandsch dr. közönséges koholmányának minősíti az ellene intézett bucaresti-i lap támadásokat

Pénzügyi központ felállításáról határozott a minisztertanács

Bucurestiből jelentik: A népkisebbségi alminiszternek, dr. Brandsch Rudolfnak imputált kijelentés, amely állítólag az alminiszter múlt heti ujaradi látogatása alkalmával hangzott el még mindig élénken foglalkoztatja a politikai köröket. Az egyes pártok sajtóorgániumai különböző kommentárokkal kísérik Brandsch állítólagos kijelentését, mely szerint Németország lerombolásának oka az igazságtalan versaillesi békeszerződésben keresendő.

Az alminiszter már az első sajtóközlemény után tiltakozott az ellen, mintha beszédében kitért volna a békeszerződések kritizálására, mivel azonban a kormány hivatalosan még nem adott ki nyilatkozatot ezzel kapcsolatban, az egyes pártlapok ezt a legelőnyösebb támadási platformnak tekintik. Az egyik politikai párt sajtójában ma az ügyvel kapcsolatban rendkívül éleshangú támadás jelent meg, amely egyenesen a lemondását követeli az alminiszternek.

A kisebbségi alminiszterium különben ma az ügyvel kapcsolatban hivatalos kommuniké két adott ki a következő szöveggel:

— Brandsch Rudolf alminiszter bűnű látogatásával kapcsolatban az egyik lapban oly értelmű nyilatkozat jelent meg, melyet állítólag a versaillesi és a trianoni békeszerződésekkel kapcsolatban tett.

Tudomására jutván, hogy milyen kijelentéseket tulajdonítanak neki, Brandsch alminiszter ur felhatalmazott annak közlésére, hogy azok közönséges koholmányok.

Az egyik nagy bucaresti-i reggeli lap, amely a nyilatkozatot leközölte, oly értelmű kommentárt fűz hozzá, hogy örömmel veszik ezt a legjobb időben megjelent hivatalos cáfolatot, amely elejét veszi az ügy további és felesleges tárgyalásának.

Ettől függetlenül a mai minisztertanács is foglalkozott Brandsch Rudolf állítólagos kijelentésével, de erre vonatkozólag — amint lentebb jelentésünkben kiderül — nem adtak ki semmiféle hivatalos jelentést.

A minisztertanács Iorga miniszterelnök elnöke mellett ma délután három órai kezdettel tartotta ülését, melyen Venizelos görög miniszterelnök látogatásának részletes programját tárgyalták. Az ülésen Argetoianu pénzügyminiszter expozét tartott az ország mai pénzügyi viszonyáról és több javaslatot terjesztett elő. A Lupta a mai minisztertanácsal kapcsolatban nagy cikket ír, mely szerint a minisztertanács mai ülésén elhatározták egy pénzügyi központ felállítását. A pénzügyi központ, a cikk szerint csak a gabonaértékesítési-törvény egységesítése után fogakcióba lépni.

ELÖNTÖTTE ARADOT

Az aprópénz-áradat „súlyos” milliókkal tölti meg az aradi bankok páncélkasszáit, megállítja a kereskedésekben az áru természetes útját, lerontja a Monopól üzletét a trafikokban és — még sincs senkinek sem pénze . . . — Mit mond a Banca Nationala aradi igazgatója? — Még az adóhivatal is irtózik az aprópénztől

Csak az aradi nyugdíjasoknak nem jut se apró, se nagy . . .

Aradot formálisan előntötte az aprópénz súlyos, feketés-barna hulláma. Tehetősebb ismerőseim egyre lillegőbben róják napi elfoglaltságaik útjait, mert akár mennyi pénzüik is van, azt kilogrammokban kifejezve is külön tehernek kell elkönyvelni a mindennapi életünk bujának-bajának „Követel” oldalán. Félkilós nadrágzsebek, másfélkilós pénztárcák rejtik az aradi aprópénz-ár egyes habjait hullámocskáit és a kétségbeesett aradi lakost, akinek ezer anyagi gond nyom, ráadásul még az a „súlyos” tudat is gyötri, hogy mit csináljon, mikor ténylegesen „majd felveti a pénzt”.

Az alábbiakban egész sereg ember nyilatkozik az aradi aprópénz-mizériáról. Konkrétan visszhangzanak ezek a nyilatkozatok, melyből egyformán kitűnik az, hogy az is baj, ha sok a pénz.

Elsősorban a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatóját kerestük fel, aki nagyon érdekes nyilatkozatában kifejtette, hogy az aprópénz ily arányú megtorlódását a pénz vérszegény cirkulációja okozza.

— Természetesen igaz, — mondotta többek között az igazgató — hogy a Banca Nationala az utóbbi hetekben rengeteg aprópénzt hozott forgalomba. A közönség a saltó útján már régebben értesült arról a kormányrendeletéről, hogy a régi öt és husz lejeseket kicserélik és forgalomba hozzák az új Károly-fejes 5, 10 és 20 lejes aprópénzeket. Ez a kicserélési folyamat nagyon lassan halad előre, mert a pénz cirkulációja a mai nyomorúságos gazdasági viszonyok közepette igen vérszegény.

Ládaifalukban lappang a bankó . . .

— A falu nem vesz, nem ad el, mert egyrészt nincs pénze s meglevő gabona-készleteire jobb árat vár, másrészt a pénzét mely papírosban a ládaifalukban fekszik, nem hajlandó semmiféle vállalkozásba befektetni. Ugyanez az eset a gyümölcs- és zöldség-termelő gazdánál is. Sajnos, ez az állapot nagyon súlyos következményekkel járhat, de egyelőre nincs kiút, bárhova fordulunk is. *Míg a régi ércpénzeket nem tudjuk teljesen kivonni a forgalomból, addig állandóan aprópénz-torlódás lesz az egész vonalon.* Ez pedig csak a falu keresztül bonyolódhat le, mert a város aprópénzszívó képessége már teljesen kimerült.

Az egyik előkelő aradi pénztárcát igazgatója egészen más megvilágításba helyezi az aprópénz-áradatot.

— A bankok — mondotta — semmilyen összeget nem váltanak be az aprópénzből papírpénzre, aminek nagyon egyszerű oka az.

Szabadlábra helyezik Aradon az Ujszentannai Takarékpénztár három igazgatóját

A temesvári tábla döntéséig fogságban maradnak

Az aradi ügyészség néhány héttel ezelőtti csalárd bukás és sikkasztás vádjai miatt letartóztatásba helyezte az Ujszentannai Takarékpénztár igazgatóságának három tagját. A letartóztatott igazgatók most kérvényt adtak be, melyben szabadlábra helyezésüket kérték, tekintettel arra, hogy a vizsgálat ügyükben már befejezést nyert.

Az aradi törvényszék vádtaácsa ma foglalkozott a szabadlábrahelyezési kérelemmel s annak helyét is adott. A vádtanács döntése ellen az ügyészség felfolyamodást jelentett be a temesvári táblához s így annak döntéséig az Ujszentannai Takarékpénztár igazgatói letartóztatásban maradnak.

hogy a meglévőtől sem tudnak semmi áron szabadulni. Az aradi pénztárcákban átlag egy-egy millió értékű aprópénz van felhalmozódva és sehohsem tudják elhelyezni. Az adóhivatal és a pénzügyigazgatóság pénztárcáit egyáltalán nem fogadják el aprópénzt, a közönség meg egyenesen irtózik tőle. Véleményem szerint addig, míg az állam korlátlan mennyiségben nem váltja be az aprópénzt, illetve az állampénztár a befizetésekkor bármilyen mennyiségben nem fogadja el, addig az aprópénz-mizéria nem szűnik meg.

„Pénzbőség miatt zárva . . .”

A nagykereskedő nem nagyon panaszkodik az aprópénz tömege miatt, mert a malgyér forgalom mellett, a begyűlt aprópénzen könnyen tud adni. A hitelező bármilyen mennyiségben elfogadják, csak pénzt lássanak.

A gyümölcs-kereskedőnek már több baja van az aprópénzzel. A kofák, akiktől az árut beszerzik, már hetek óta csak nagy rábeszélés után fogadják el az aprópénzt, két-három nap óta pedig még rábeszéléssel sem. Inkább nem adnak el árut.

— Nagy baj ez kérem, — mondja a gyümölcs-kereskedő — mert nálam csak aprópénzzel fizetnek a vásárlók, a legritkábban 20 lejesekkel. Na most, ha a termelő, vagy a kofa én tölem nem fogadja el az aprópénzt s főleg a bankok sem váltják be, mi következhetik? Az üzlet így is pang, a vevők nap-nap után egyre szórványosabban jelentkeznek; ha kifogy a készletem, bezárhatom a boltot — mert sok a pénz . . .

Az aprópénz tömege miatt talán a trafikok szenvednek a legtöbbet. A trafik detail-áru és ma már szinte életszükségleti cikk. Az általános és sokat emlegetett gazdasági válság legérzékenyebb mutatója. Néhány évvel ezelőtt, minden dohányos ember, ha csak tehette, jobb cigarettát szívott, sőt National, Marasesti és egyéb gyengébb minőségű cigarettát szinte szegyeit a trafikban kérni. Ma már ez a szegyenkezés elmúlt, kizárólag csak az olcsó cigarettákat veszik, aminek következtében rengeteg aprópénz gyülemlik össze a trafikokban.

Azonban a trafikos sem tud sehoh tudadni

Állandó felügyelet alá

helyezte az aradi ügyészség Varga Antal nagyváradai szeszgyári aligazgatót Dr. Moldovan Sabin nyilatkozata új fordulatokat ígér az aradi feketeszesz-fronton — Ujabb szembesítések — Taranu vezérfelügyelő adatgyűjteménye újra gazdagodott —

Az aradi ügyészség — mint az Aradi Közlöny megírta — erélyes nyomozást vezetett be az adózatlan szesz gyártása és szállítása körüli visszaélések teljes felderítésére.

Ludosart Miklós vizsgálóbíró még a múlt hét folyamán megkezdte szabadságát s helyette Moldovan Sabin dr. törvényszéki bíró vette át a hivatal vezetését. Az eredeti terv szerint augusztus 17-re volt kitűzve az ügyben érdekelt összes aradi és nagyváradai tanúk és gyanúsítottak kihallgatása, azonban az iratok nem érkeztek vissza a jelzett napra Temesvárról s így a kihallgatásokat a mai napra halasztotta Moldovan dr. bíró. A kihallgatásokról s az ügy újabb fejleményeiről a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A beidézetek közül csupán hármat szembesítettem és pedig Grosz Mórt, aki jelenleg is letartóztatásban van, valamint Varga An-

Vizumát és bucaresti-i ügyet

Sándor Ferenc menetjegyirodája intézi a legelőnyösebben.

az aprópénzen, mert a Monopol nem fogad el még 20 lej aprópénzt sem. Azoknak a trafikoknak, kik aprópénzt visznek, az árut nem adják ki. Apellálni nem lehet, mert a Monopol tisztviselői hivatkoznak egy felsőbb rendeletre, mely állítólag nemrég kelt, hogy a Cassa Autonoma nem köteles a legnagyobb értékű ércpénzt sem elfogadni. Ezek után el lehet képzelni, hogy milyen akrobata munkát kell végezni a trafikosnak, míg az aprópénzt papírra tudja váltani, hogy áruhoz jusson, mert elvégre élni csak kell.

A főpincérnek szintén nincsenek aprópénz-gondjai. Ő bármilyen minőségben szeretné beinkasszálni a kintlevő pénzt, de az „ügyfeleknek” egy lejes aprópénze is ritkán akad.

— Kérem, én az aprópénzt mindennap kifizetem a péknek, ujságosnak, stb. De ezt azért ne tessék megírni, mert nem szeretném, ha a pénzváltást mindenki nálam akarná lebonyolítani.

A több oldalról kapott nyilatkozatok után felkerestük az aradi pénzügyigazgatóság főpénztárnokát, aki az alábbi érdekes nyilatkozatot tette:

— Nagyon jól ismerem az aprópénz-sírmokát. Ennek az oka kizárólag az, hogy a közönség valóságos bojkott alá vette az aprópénzt. Talán érthető is, hogy senki sem hajlandó száz lej névértékben félkilónyi csomagot hordozni a zsebében, de már nagyon tulságba viszik. Mi, a miniszternek egy most kelt rendelete szerint a befizetett összeg 20 százalékát elfogadjuk aprópénzben és ez a rendelet minden köztisztviselőre, tehát: bankokra, állami és városi pénztárakra, még a Monopolra is kötelező.

Félvagon aprópénz a pénzügyigazgatóságon

— Az aradi pénzügyigazgatóság pénztárcájában csaknem félvagon aprópénz van, mellevél nem tudunk mit kezdeni. Szerintem, ha a régi pénzeket bevonják, az aprópénz-mizéria azonnal meg fog szűnni.

A pénzügyigazgatóságról kifele lövet az ujságíró egy örek ur állítja meg. Nyugdíjas, aki nap-nap mellett egyre reménytelenebbül távozik a pénzügyigazgatóság épületéből. Ma sem fizették a nyugdíját, holnap előlről kezdheti a koplalást, és a reménykedést, hogy talán ma fizetnek . . .

— Azt írja meg kérem, — szól utánunk — hogy az éhező nyugdíjasok akár egylejesekben is elfogadnák a nyugdíjukat: nekünk, sajnos, nincsenek aprópénz-gondjaink . . .

Berey Géza

talt, a Nagyváradai Egyesült Likörgyárak aligazgatóját és Weiszberger Mórt. A szembesítésnél jegyzőkönyvet vettem fel, azonban jelentősebb esemény ezzel kapcsolatban nem történt.

Taranu pénzügyi vezérfelügyelő a további nyomozás során újabb kompromittáló adatok birtokába jutott, úgy hogy ennek következtében felhívtam Varga Antal nagyváradai aligazgatót, hogy lakóhelyét ne hagyja el, állandóan álljon a hatóságok rendelkezésére, mert a nyomozás gyors menetében nem lehet előre tudni, hogy melyik pillanatban lesz rá szükségünk.

Moldovan dr. bíró rendelkezése nem jelent egyebet, minthogy Varga Antalt állandó felügyelet alá helyezték s a hatóságok további eljárásától függ, hogy Taranu vezérfelügyelő minő újabb adatokat tár a vizsgálóbíró elé. Valószínű, hogy az újabb kihallgatások még ezen a héten megtörténnek.

Elhalasztották az Országos Református Lelkészegyesület aradi megalakítását

Kevesen jelentek meg a hirdetett kongresszuson — Szondy Géza kisperegi lelkész programbeszéde után halasztóindítványt tettek a megjelent lelkésztársai

A nagyváradi református nagyhéten dől el végleg az akció sorsa

A ma délelőtt megtartott aradi református lelkész-kongresszus programja szerint istentisztelettel kezdődött, amelynek során Tarnóczy Lajos biharmegyei esperes tartott gondolatokban gazdag, lélekemelő prédikációt, utána pedig Bánhegyi Antalné Szondy Bella operaénekesnő adott elő sok tehetséggel énekszámokat. Az istentisztelet befejezte után, fél tizenegy órakor az Aradra érkezett lelkészek a Magyar Otthonba vonultak, ahol Szondy Géza elnöke alatt megkezdődött az értekezlet. Az értekezleten a hívőknek egy része is megjelent.

A megnyitó beszédét Szondy Géza tartotta, aki meleg szavakkal üdvözölte az egybegyűlteket és kifejtette az értekezlet célját.

— Másodszor veszek részt egy akcióban, amely az Országos Református Lelkészegyesület megalakítását célozza. Először ez több, mint két évtizeddel ezelőtt történt és ekkor siker koronázta munkánkat, míg másodszor most kezdek bele és remélem, hogy az eredmény ezuttal sem fog elmaradni. Sajnálattal kell megállapítani, hogy ily kevesen jöttek el, de ugyanakkor le kell szögezni azt is, hogy ez nem annak a jele, minthogyha a lelkészek zöme nem helyeselné a Lelkészegyesület megalakítását, amelynek célja a lelkészek gyermekeinek internátus és nevelőintézete, valamint az öreg lelkészek otthonának megvalósítása lenne. Erdélyből azért nem jöttek el a lelkészek, mert azt az egyházkerületi határozat nem engedélyezte, míg a királyhágómellékieket az akadályozta meg az eljövételben, mert már öt hónapja nem kapják meg az államségélyt és nem tudták az utazás költségeit fedezni.

Ezután kifejtette, hogy ahhoz, hogy az egyesület alakuló ülését megtarthassa, nincs szükség nagy tömegre. Az alapszabályokat három ember is aláírhatja és felterjeszheti jóváhagyás végett a minisztériumba. Határozott ellensége az egyesületnek a lelkészek között egy sincs és senki sem tiltakozott a mai kongresszus megtartása ellen. Eppen ezért az itt megjelent lelkészek és lelkészi kar megbízottjainak tarthatják magukat. Kérte ezután, hogy őt, valamint Tarnóczy Lajost bízzák meg azazal, hogy az alapszabályokat felterjesszék a minisztériumba.

Szondy Géza beszédére elsőnek Balogh Máttyás Ant-községi lelkész válaszolt, aki kifejtette, hogy tény az, hogy a lelkészi kar nincse ellene a Lelkészegyesület megalakításának, azonban korai volna most azt mondani, hogy a jelenlévők a romániai református lelkészeket képviselik. Erre senkitől sem kaptak megbízást és így ezt nem is mondhatják. Köszönettel veszi Szondy Géza fáradozását, azonban úgy látja, hogy az akció nincs kellőképpen előkészítve és éppen ezért azt tartaná

Mussolini revíziós kijelentései a magyar határokról

E. W. Polzon Newman úrnagy feltűnésteltető cikke.

Budapestről jelentik: E. W. Polzon úrnagy, a közismert publicista az egyik budapesti napilapban vezércikket írt a békét gátló körülményekről. A cikkíró szerint Mussolini kijelentette, miszerint a lengyel korridor és a magyar határok kérdése nagyon fontos a béke szempontjából. Olaszország, mint a magyarokkal baráti viszonyban álló nép, nagyon szívesen látná, ha Magyarországot igazságához juttatnák. Ilyen kérdésekkel kellene a Népszövetségnek foglalkoznia — mondta az úrnagy Mussolini szerint — s egyszer már komolyan is meg kellene kísérelni ezeknek a problémáknak becsületes megoldását.

a leghelyesebbnek, ha azt október elseje és negyedike között Nagyváradon, az ott tartandó református nagyhéten tárgyalják meg.

Balogh Máttyás beszédével kapcsolatban Szondy Géza megjegyezte, hogy annak idején a szalontai nagygyűlés úgy határozott, hogy egy éven belül megalakítják a Lelkészegyesületet. Ez az év már eltelt. Ha a megalakítást továbbra is halasztanák, úgy

Aradra jön Metes belügyi államtitkár

Könnyen lehetséges, hogy együtt érkezik Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszterrel — Politikai célja van a belügyi államtitkár aradi útjának

Ma értesítés érkezett Aradra, hogy a közel jövőben Metes Stefan belügyi államtitkár erdélyi inspekciós körútján Aradot is felkeresi. A belügyi államtitkár, aki utódja Hatiegan Gyula volt miniszternek, hivatalos útján felülvizsgálja elődje által kezdeményezett és politikai természetű intézkedéseket, azonkívül különböző rendelkezéseket ad a

az csak elposványosodna. Kun Zoltán pankótai lelkész szintén Balogh Máttyás álláspontjához csatlakozott és azt javasolta, hogy az értekezletet a református nagyhéten tartásuk meg. Utána Tarnóczy Lajos esperes beszélt, aki rávilágított arra, hogy úgy Szondy Géza, mint az előtte való felszólalóknak igaza van és éppen ezért nehéz itt megtalálni a helyes kivétel útját. Azonban neki is az a nézete, hogy az alakuló ülést a nagyváradi nagyhét idejére halasszák. Végül Gyártó Sándor bélzerindí lelkész is hasonló értelemben szólalt fel.

Ezzel az értekezlet, amely végeredményében halasztó határozatot hozott, véget is ért. Így tehát a Református Lelkészegyesület megalakításának kérdése, amely sok bonyodalomra és nézeteltérésre adott alkalmat, egy ideig nyugvópontra jutott és majd csak október elején, Nagyváradon fognak az ott egybegyűlt lelkészek végleges határozatot hozni az akció ügyében.

már megalakult s a kormány politikáját támogató pártkeretek további kiépítésére vonatkozik.

Valószínű, hogy Metes belügyi államtitkár az ugyancsak erdélyi köruton lévő Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszterrel együtt érkezik Aradra s részt vesz annak Arad megyében tervezett ankétján is.

Csendes emlékezések Aradváros régi polgármestereire, a város nagy pereire és a vidám multra...

Beszélgetés az aranylakodalmas Reicher Károlyjal, Arad egykori főügyészével —

„Az érdem csak a kötelesség teljesítése után kezdődik“

A szoba asztalain virágkosarak, rózsaszínű és fehér remekci a kertészetnek, táviratok halmazza, a lakásban ünnepi, lakodalmi hangulat. A házaspár, Reicher Károly nyugalmazott városi főügyész és felesége a jubileumok, akik aranylakodalmukat ülik. Ötven év elshuhanását állítják meg egy röpke estére s amíg az ünnepi vendégek halk zsongása ölel körül bennünket, Reicher Károly emlékeit teregeti, a régi embebről, régi polgármesterekről és a nagy, érdekes városi ügyekről.

Reicher Károly 38 évig állott Aradváros szolgálatában.

— Három polgármestert szolgáltam ki — kezdi Aradváros egykori főügyésze — Salacz Gyulát, Institóris Kálmánt és Varjassy Lajost. A hosszú szolgálati idő alatt ambícióval dolgoztam, mert hiszen az én hivatalomban nem is lehetett bürokratikus szellemben dolgozni. Mindig permanenciában kellett lenni a város érdekében. Mert egy-egy pernél nagy összegek forogtak kockán, mint például az emlékezetes Weitzer János-féle perben.

Weitzer János több mint egy millió forint értékű vagyonát Aradvárosára hagyta. A végrendeletet az oldalági rokonok perrel támadták meg s a nagy per Bécsben folyt. Minden jogi tudásunkat össze kellett szedni, hogy a pert a város nyerve meg, annál is inkább, mert az osztrák joggyakorlat szerint csak osztrák ügyvéd jelenhetett meg a bécsi törvényszék előtt Aradváros érdekeinek képviseletében. Hochenburger volt miniszter vállalta a város képviseletét s a per eldőltségéig többször mentünk fel régi barátommal és kollegámmal, Steinhardt főügyésszel — mert akkor én még csak városi ügyész voltam — Bécs városába.

Vagy a másik nagy per az angolokkal a vízvezetékért. A koncesszió lejárt s a társaság nem akarta szerződészerűleg átadni a vízvezetékét. Perre ment a dolog, amelyet a város nyert meg. Akkor még nem gondoltam, hogy a vízvezeték annyi év után is, állandó bonyodalmak középpontjába kerül.

És a régi asztaltársaságok... Amikor még

a Kereszt gyémánttermében gyűltünk össze minden héten megszámlálhatatlan pohár sörökre. Harmincnyolc voltunk tagjai ennek a társaságnak, mind régi nevek, Parecz Gyurka, a királyi ügyész, Vajda ügyvéd, Robitzek, Radó Károly ügyvéd, aki egyben titkára is volt társaságunknak.

De elrepült az idő és Urbán Iván főispán alatt szépen visszavonultam a jól megérdemelt nyugalomba. Mikor elbucsztam, Urbán főispán a következő szavakkal vett tőlem búcsút:

— A jól teljesített szolgálatért pedig kitüntetésre foglak ajánlani.

Én azonban elhárítottam magamtól azzal, hogy az érdem csak a kötelesség teljesítése után kezdődik. Én pedig csupán kötelességemet teljesítettem a városnál eltöltött hosszú idő alatt.

A régi társaságból most már csak én vagyok egyedül életben. És most, az elszárgult idő határkövével, jól esik visszaidézni emlékembe a multat, amely kedves volt, szép volt s amely már többé nem tér vissza sohasem...

Az aradi mozik mai műsora

Negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ. A TÁBORNOK. Zilahy Lajosnak világszerte ismert darabja nyomán készült Paramount remekmű. A raffinált ízlés, a nagyvonalúság és az alkotó művészet csúcspontja. Rendezte Dimitri Buchowetzki. A főszerepeket: Conrad Veldt és Olga Csehova játsszák briliáns művészettel. Kivülük Peter Voss és Trude Hesterberg alakítását kell kiemelnünk. Kisérő műsorként Wagner Richard Nürnbergi mesterdalnokok című operájának nyitánya kerül bemutatásra a bécsi filharmonikusok előadásában.

ELITE MOZGÓ. A CSEMPÉSZMENYASZSZONY. Romantikus dráma, repriz. Főszereplők: Jenny Jugo és Enrico Benier.

GRADISTE MOZGÓ: A KÉMNŐ. Dráma. A főszerepekben: Gerda Maurus és Rudolff Klein Rogge. (Előadások 7 és 9 órakor!)

HIREK

Tisztikart választ

a megújuló EKE aradi osztálya
Vasárnap délelőtt lesz a vezetőségi választógyűlés

A 40 éves Erdélyi Kárpát Egyesület (EKE) Erdély régi nagyvívú turista egyesülete, nagy események előtt áll. A háború következtében ez az óriási szervezetű, sok ezer taggal bíró és az összes erdélyi városokban osztályokkal képviselt egyesület — mind ismeretes — teljesen összeomlott.

Örvendtes esemény tehát, hogy éppen a mostani nehéz viszonyok között ez a közhasznú kulturális intézmény újra életre támaszt. Az utóbbi időben a kolozsvári központ, melynek értékes néprajzi múzeuma és negyvennyolcas emlékmúzeuma az egyesületi irodákkal együtt Mátyás király szülőházában van elhelyezve, a régi osztályokat a többi városokban felújítja. Nem érdektelen, hogy éppen Aradon, ahol háború előtt a Aradi Turista Egyesület látta el a turistaság népművelő és kulturális feladatát, elsőnek alakult meg a múlt évben az EKE aradi „Czárán Gyula” osztálya. Fiatal, lelkes gárda vette kezébe az ATE elejtett zászlóját, hogy meglobogtassa azt az aradkörnyéki Hegyes hegység, a Bihari havasok, sőt a Kárpátok ormain is.

Sikerült is már eddig megrendezett kirándulásokon a közönség nagy részét a turistaság szép eszméjének megnyerni. Így került sor vasárnap, a hó 23-án délelőtti fél 11 órakor a Fehér Kereszt szálloda gyémánttermében a tisztikar-választó közgyűlésre. Miután Arad művelt társadalmának vezető egyéniségei már a mozgalom mellett állanak, mi sem bizonyítja annak komoly létjogosultságát.

Az EKE aradi osztálya az Aradi Közlöny útján kéri az ATE volt tagjait, kiket bármilyen okokból kifolyólag személyesen értesíteni nem tudtak és a természetkedvelő közönséget, Arad sporttársadalmával egyetemben, hogy a fentjelzett közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Derült, meleg idő várható, nyugaton széllel és zivatarhajlammal.

— **Sulyosbodott Izabella magyar hercegasszony állapota.** Budapestről jelentik: Izabella hercegasszony állapota újra sulyosbodott. Láza emelkedő tendenciát mutat. Betegsége ma megjelent látogatásra Augusztus királyi hercegasszony is.

— **Áthelyezett aradi bíró.** A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli, hogy Popescu Ovidiu helyettes bírót az igazságügyminiszter, saját kérelmére, a tordai törvényszékhez helyezte át. Helyébe ugyancsak saját kérelmére, Nicola Alexandru bírót helyezte át a tordai törvényszéktől.

— **Megnagyobbították az aradi vámhivatal hatáskörét.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy reorganizálja a vámhivatalokat. Ezzel kapcsolatban a temesvári vámfelügyelőséget az aradiba, a brassói a kolozsváriba olvasztják be. Körröndeleetet küldtek azonkívül a vámhivatalokhoz, amelyeket utasítanak, hogy minden egyes számla alapján az áru eredetét szigorúan vizsgálják felül.

Hol a boldogság mostanában? Zsidó korház-sorsjegy akciójában!

— **Átuszta a Boszporuszt az amerikai nagykövet fiatal leánya.** Konstantinápolyból jelentik: Miss Anita Grew, az amerikai nagykövet 22 esztendő leánya átuszta a Boszporuszt. A Miss 4,50-kor startolt hajnalban s 9,50-kor ért partot, tehát a 30 kilométernyi utat 5 óra alatt tette meg. Atyja motorcsónakon kísérte s utközben gramofonzenével szórakoztatta.

— **Szivenszurta magát a kórházi ágyon.** Budapestről jelentik: Kolcsák János 52 éves magánzó, már hosszabb ideje sulyos beteg, feküdt a Szent István-kórház gyógyászati osztályán. A gyógyíthatatlan beteg már több ízben panaszkodott, hogy nem bírja tovább a kínolást s ma délelőtti a kórházi ágyon szívenszurta magát és meghalt.

Megkezdte a Graf Zeppelin 24 órás angliai körrepülését

Óriási tömegek tomboló lelkesedése fogadta a léghajót Londonban

Londonból jelentik: A Graf Zeppelin a tegnapi délután folyamán Franciaországot repülte át, a Besancon—Orleans—Le Havre-vonalon. Utja alatt rádióösszeköttetésben állott a francia légügyi minisztérium rádióállomásaival s Ecken er dr. radiogrammban felajánlotta Dum es nil, francia légügyi miniszternek Páris átrepülését, ha ezt a francia kormány óhajtanónak véli. Rövidesen megérkezett a légügyi miniszter válasza, aki a szikratáviratban sajnálkozásának adott kifejezésafelett, hogy Párisban a légközi viszonyok kedvezőtlenek s így azt kell tanácsolnia, hogy a léghajó ezuttal kerülje a viharzónát. Egyébként kellemes utat kíván a léghajó utasainak.

A Graf Zeppelin ezután elhagyta a francia partvidéket s a La Manche-csatornát repülte

át. Délután hat órakor öt angol repülőgép kíséretében több kört írt le London felett, majd este hét órakor a Middlesex kerületben lévő honworthy repülőtéren leszállott. A németországi utasok, hatalmas tömeg lelkes éljenzése közben szállottak ki a léghajóból. A repülőtérfőarbócan a német lobogó lengett s a Graf Zeppelin érkezésekor a zenekar a tömeg himnuszát játszotta. Dr. Eckenert a tömeg üdvözlésgással üdvözölte. A léghajó parancsnoka nem szállott ki a gondolából, ezért hozzá vitték a rádió mikrofonját s ezen át szólott a lelkes tömeghez és az angol rádióhallgatókhoz. A kivézenyelt nagyszámu karhatalom kőtétkordot mögött is alig tudta féken tartani a lelkes tömeget. Félóra mulva az angliai utasok beszálltak a léghajóba s a Graf Zeppelin felszállott 24 órás angliai körrepülésére.

— **Világbéke-lakoma lesz Mewyorkban.** Párisból jelentik: Newyorkban bizottság alakult, amelynek Ford, Edison, Young, Butler, Wright és Thomas Wilson is tagja. Ez év október 25-ére nemzetközi bankettet tervez a bizottság és meghívót küldöttek többek között Kelloggnek, Lloyd Georganak és Orlandonak is. Egy magasrangú német államférfit is meg fognak hívni. Briand, akit első helyen hívtak meg, azt válaszolta, hogy hivatali elfoglaltsága miatt abban az időben nem utazhatik Amerikába.

— **Állandóan lehet vasuti jegyet váltani.** A vasutaknál eddig az volt az igen rosszul bevezetett szokás, hogy csak tíz perccel a vonat indulása előtti nyitották ki a pénztárakat és csak ekkor lehetett jegyet váltani. Aminek aztán az volt a jól ismert következménye, hogy különösen nagyvásárok, vagy másféle sokadalmak alkalmával, csaknem életveszélyes tolongás után lehetett a pénztárhoz jutni és bizony sokszor le is maradtak az emberek. Ezt megszünteti most a CFR vezérigazgatósa, amennyiben elrendelte, hogy a vasuti pénztárak állandóan kötelesek nyitva tartani pénztárakat és mindig kötelesek jegyet kiszolgáltatni. Ez a szabály csak azokon az igen kis állomásokon nem érvényes, ahol az állomásfőnök egyszersmint pénztáros is.

Iskolai - intézeti

fiu- és leány
fehérneműt és ságneműt
olcsó árban készít:

RUTKAY és BOTYE

fehérnemű-kelengye vállalat
Arad, mezeházával szemben.

— **Repülőkatasztrófa Lengyelországban.** Varsóból jelentik: Swiec közelében borzalmas repülőszerencsétlenség történt. Egy lengyel repülőgép iskolarepülés közben, éjszakai gyakorlaton, kényszerleszállást végzett. A három motoros Fokker-gép a földreérés pillanatában olyan erővel ütődött a talajnak, hogy egyik motorja felrobbant és a gép kigyulladt. Két tiszt és két altiszt ült a gépben, akik képtelenek voltak menekülni a lángtengerből, úgy, hogy életüket veszítették. Két ember, akik a szerencsétlen emberek segítségére siettek, sulyos sérüléseket szenvedtek.

— **Tengerbe, zuhant és elmerült egy versenyző angol hidroplán.** Londonból jelentik: A Schneider-kupa versenyének S. VI. jelzésű vízirepülőgépe tegnap este 8 órakor Calshotnál a tengerbe zuhant. Vezetője, Brinton angol repülőhadnagy nem tudott a nyeregből kiugrani és a géppel együtt elmerült. A parthoz közel történt a szerencsétlenség, úgy, hogy motoros hajók percek alatt odaértek, de akkor már nem lehetett segíteni.

— **Elkapta a cséplőgép.** Sulyos szerencsétlenség történt tegnap az aradmegyei Andrei Saguna községben. Egy Novacov István nevű földműves a mezei munkálatoknál dolgozott, amikor a cséplőgép kereke elkapta az egyik kezét és azt összeroncoltta. A szerencsétlen embert sulyos állapotban szállították be a kórházba.

— **Rónai István az ügyészségen.** Rónai Istvánt, akit azzal a váddal illették, hogy a Hammer Vilmos-cég raktárából nagyobb értéket képviselő bicikli- és varrógépparktrészeket lopott el, ma délelőtt átszállították az ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró előtt Rónai szintén bevallotta tettét, ugyanakkor azonban a Hammer-cégnek a lopott áru egy részét 2800 lej értékben vissza is szolgáltatva. Kiballgatása után a vizsgálóbíró Rónait szabadlábra helyezte. Itt említjük meg, hogy Rónai nem, mint mechanikus, hanem, mint üzleti szolgálatban állt a cég alkalmazásában és, mivel a postai küldemények csomagolását is végezte, szabad bejárása volt a raktárba. A mechanikusok egyébként a raktárban meg sem fordulnak.

— **Három halálos turistaserencsétlenség a Montblanc.** Párisból jelentik: Egyre szedi áldozatait a Montblanc. Chamonixből jelentik, hogy öt turista indult el a Grilla gleccserekekhez s alig értek föl, kettőn szakadékba zuhantak s holtan maradtak a mélységben. A harmadik turista annyira megrémült, hogy vezető nélkül nem akart lefelé jönni. Két társa egyedül ment a legközelebbi turistaházba, hogy segítséget hozzon, de mire a vezetővel visszatértek, ott maradt társukat megfagyva találták.

— **Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullet, csökkent munkaképesség** sok esetben megszűnnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorra megiszik egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az emésztőszervek bántalmainak szakorvosai általános dicsérik a **Ferenc József** vizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epe kiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vért felfrissíti. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Madarat tolláról, embert barátjáról,

finom férfit Kozma kalapijáról

Kozma Lajos Budapest, Károly-körút 3, a sarkon.

— **Orvosi hír.** Dr. Schmidt János kórházi sebész-főorvos szabadságát, megkezdte, külföldre utazott.

— **Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye.** Kiskoru Biza Mária CFR nyugdíjas gyámja augusztus havi nyugdíját süngösen vegye fel a CFR államvasuti központi pénztáránál. Továbbá Kiss János, Virányi János, Szigeti Lajos, Oajos Pál CFR nyugdíjasok, valamint Dancs Vazul volt CFR értesítő özvegye és Pat Mária váltókezelő özvegye, okmányaik átvétel céljából süngösen jelenkezzenek Arad állomás iktató-hivatalában. Az elnökség.

Pesten ne vegyen addig nyakkendőt, inget kalapot, míg Kozmánál meg nem nézte az új őszi divatot
Kozma Lajos Budapest, Károly-körút 3, a sarkon.

— **H. Sziklay Gizzi táncitanárnő Strada Cercetasilor (Szent Pál-ucca) No. 7. tánciskoláját szeptember hó 1-én, kedden este megnyitja, a kezdők és haladók részére. Beiratkozás és bővebb felvilágosítás Strada Alexandru Gavra (Csernovics-ucca) No. 7.**

Hamis képügynökök aratnak Aradon

Rippl-Rónay 1500, Csók István 1000 lei... Perlott Csaba, Mednyánszky és Berkes: minden elfogadható árban... Közönséges hamisítványokat akarnak rásózni a műértő aradi közönség nyakára

Két jól öltözött ur lép be az ajtón, elegánsak, divatvariasak.

— Bocsánatot kérünk az alkalmatlankodásért, néhány budapesti művésznek festményét áruljuk nagyon jutányos áron...

— Jutányos ár... Uram, hol tudjuk ma megfizetni egy budapesti festőnek a munkáját?...

Az ügynök, aki a képeket árulja, már szemben áll velem. Rendezgetni kezdi a képeket és elővesz egy körülbelül másfél méter magas és egy méter széles vásznat: Csók István. Nézem a képet, a sarokba teszem. Nézem messziről, meg közlelől, de az árárt valahogy nem merem megkérdezni.

— Mit gondol — kérdi az ügynök — mennyi egy ilyen festmény?

— Csók István? Negyvenezer lei.

S mikor látom, hogy az ügynök elneveü magát, sietve egészítem ki ötvenre, hatvanra.

— Ön uram valóban nem tévedett, amikor ezt a hatalmas összeget kimondta —, kezdi különös fölénytel beszédét az ügynök. Csak hogy azóta változtak az idők. Csók István olyan nyomorban él, hogy képeit minden pénzben árusítja. Ja, uram,

Sebő Miklós Aradon

Elmondja az Aradi Közlönynek leltünése hiteles történetét

Érdekes vendége van Aradnak. Sebő Miklós, az Aradon is ismert pompás hangú chansón-énekes, a budapesti Studio kedvence érkezett meg, hogy kétnapos vendégszerelésével még szorosabbá tegye azt a meleg kapcsolatot, melyet a múlt évi ittélékor szerzett. Szállodai szobájában kottái rendezése közben csendesen beszélget az Aradi Közlöny munkatársával első szerepléseiről és emlékeiről.

— A tulajdonképpeni karrieremet a Studiónál kezdtem el. Régen volt, akkor a Studio is gyermekkoromban járt, alig két hónapos volt még. Emlékszem, Offenbach: Varázshegedűjét akarták előadni és egy tenoristát kerestek hozzá. Szóts igazgató, kormánytanácsos fölszólított, hogy vállalkozom-e elénekelni? Örömmel vállalkoztam a szerepre, nagyon biztam magamban és mit mondiak: sikerült! Ettől az időtől fogva állandó énekesem lettem a Studiónak, mely meghozta számomra a nyilvánosságot, sikert, elismerést.

— Azóta hol Pesten vagyok, hol pedig a nagyvilágban. Mindenfelé — ezt öndicsékvés nélkül nyugodtan mondhatom — szeretnek és én is végtelenül szeretem az én drága közönségemet. Arad végtelenül kedves, szimpatikus város; az összes erdélyi városok közül talán ez a város nőtt legjobban a szívemhez. Szinte sajnálom, hogy csak két napig maradhatok itt, de hiába, szólit a kötelesség s még e héten Budapesten kell lennem. Több ajánlatom van, még e pillanatban magam sem tudom, melyiket fogom elfogadni. Ezért nem hoztam a feleségemet se magammal; pedig ő is nagyon szereti Aradot.

— Valamit emlékeiből — kértük Sebő Miklóst — hiszen az Ön pályáján annyi érdekes momentum adódik, amelyeket érdemes megörökíteni.

— Ez valóban így van. De tudja Isten. Mikor az ember „igy van”, nem jut eszébe semmi érdekes. Talán az, hogy annak dacára, hogy komoly énekesnek készültem, jobban mondva indultam, mégis én rajtam keresztül vált híressé a Messze van a Mester ucca című kuplé, melyhez a legjobb akarattal sem lehet mondani, hogy hang kellene. Szinte ennek a sikeres interpretálása tett ilyen népszerűvé.

— Most hangosfilmre készülök. Pár héten belül Berlinbe megyek és nagyon bizom magamban.

Tíz óra van. A terrasz közönsége már türelmetlenül kezd. Sebő Miklóst reklamálják, akiől bucsuzunk. A kedvenc énekes veszi kottáit és ragyogó szemmel, a közönség tapsviharára között megy a nódiumra — énekelni.

nagy szerencsétlenség ma festőnek lenni! Hát tudja meg kérem: és itt erősen a szemembe néz — ez a Csók István-festmény ezer lei.

Megdöbbenek: ezer lei? — Hát ez lehetséges?

— Kérem, nem csak ez, hanem itt van egy Rippl-Rónay 1500 leért és tudja meg kérem, hogy Mednyánszky és Berkes is minden lehető áron kaphatók!...

Az ügynök látogatása után felkerestünk műtermében egy ismert aradi festőművészt, aki kérdéseinkre a következőket mondotta:

— Tudomásom volt arról, hogy Kolozsváron Mednyánszky-féle hamisítványokkal szélhámoskodnak emberek, de arról, hogy Aradra is érkeztek volna, még nem volt tudomásom. Teljesen kizárt dolog az, amit öntől hallok. Egy valódi Rippl-Rónay, Csók, vagy Kézdi-Kovács ötven-től száz-ezer leibe kerül. Hiszen mi, erdélyi festők, annak ellenére, hogy nehezen tudjuk eladni képeinket, ragaszkodunk az árainkhoz. Nem adhatjuk olcsóbban a jelenlegi áraknál, mert többbe kerül a vászon meg a festék!...

Igy tehát most már valószínűvé válik, hogy Aradon erdélyi körutjukat járó budapesti szélhámosok operálnak budapesti művészek hamisítványával. Akkor, amikor a gazdasági válság pusztit Erdélyben, a legszigorúbban kell eljárni ezekkel az emberekkel szemben, akik a közönség jóhiszeműségével visszaélve, olcsó áron árusítják a „művészetet”. Az erdélyi festőművészek tárlataik alkalmával nem egyszer hallották ezt a megjegyzést: „Ezen az áron budapesti művészek munkáit is megvehetjük”... Ez nem igaz. Sem Csók István, sem Kézdi-Kovács nem kényyszerültek arra, hogy ezer leies áron prédálják el műveiket. Az erdélyben eladott budapesti művészek képeinek 95 százaléka tehát hamisítvány. A fokozott figyelem és ellenőrzés ezekkel az ügynökökkel szemben, akik olcsó „művértékekkel” akarják elárastani Erdélyt, a közönségnek nemcsak a budapesti művészekkel, de a kétségbeesett és lehetetlen viszonyokkal viaskodó erdélyi művészekkel szembeni kötelessége is.

Madgearut méltatja Iorga

A miniszterelnök dicsőrete, amely feltűnést keltt Bucurestiből jelentik: A Neamtu Romanesc, Iorga miniszterelnök lapja, ma csillag szignálással, mely tudvalevőleg Iorga jelzése, nagy cikket közöl, melyben azt írja, hogy nagyon csodálkozik azon, hogy a nemzeti-parasztpártiak Piatra Neamtban nem tülították Madgearut jelöltnek, mikor ez az egyetlen ember, aki a pártban valamit ér.

— Madgearu volt az, — írja tovább a miniszterelnök, — aki annak idején megtanította a nemzeti-parasztpártot írni-olvasni és saját lábán járni. Iorgának ezen éles hangú cikke politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Uj országos uszórekordok a bucuresti-kerületi versenyen

Bucurestiből jelentik: A kerületi uszóbaajnokságok eredményei a következők:

100 m-es ifjúsági gyorsuszás: 1. Gaston Sp. Stud. 1 p. 15 mp. Országos ifjúsági rekord.

400 m-es hölgyuszás: 1. Kassovitzné (TCR) 7 p. 45 mp. Országos rekord! 2. Hecht Éva (TCR) 8 p. 16.2 mp.

400 m-es gyorsuszás: 1. Papazolin (Sp. St.) 6 p. 51 mp.

100 m-es női hátuszás: 1. Kassovitzné 1 p. 49 mp. 2. Hecht Éva 1 p. 50.2 mp.

200 m-es ifjúsági melluszás: 1. Bart (V. D.) 3 p. 30.2 mp.

800 m.: 1. Florescu 14 p. 24.8 mp.

3x100 méteres vegyesstaféta: 1. TCR 4 perc 31.8 mp.

100 méteres ifjúsági hátuszás: 1. Fischer TCR 1 perc 39 mp.

100 méteres női melluszás: 1. Kassovitzné TCR 1 perc 44 mp. Országos rekord!

400 méteres ifjúsági gyorsuszás: 1. Papazolin 6 perc 48.6 mp.

200 méteres melluszás: 1. Heriescu 3 perc 20.2 mp.

100 méteres női gyorsuszás: 1. Hecht Éva 1 perc 30 mp. Országos rekord!

100 méteres hátuszás: 1. Heriescu 1 perc 35.2 mp.

1500 méter: 1. Florescu 27 perc 01 mp.

LEGUJABB

Megkérte Küry Klárát a newyorki magyar bonbonkirály

A hatvanegy éves bonbonkirály ma: boldog vőlegény Küry Klárának — Néhány hét múlva Amerikába indul a »fiatal pár«...

Budapestről jelentik: A hír kissé meglepő, de érdekes és mindenképpen romantikus: egy amerikás magyar: Dékány Mihály, megkérte Küry Klára kezét és a magyar színpad felejthetetlen Lili-jé — nem mondott nemet. Ha valami közbe, nem jön. Küry Klára rövidesen összehúszomagol, bucsút mond Pestnek és áthajózik Amerikába. Már mint Dékány Mihályné.

Kezdődött pedig ez a tagadhatatlanul romantikus szerelmi történet kilenc esztendővel ezelőtt Newyorkban. Küry Klára amerikai turnén volt és valami vacsorán megismerkedett egy érdekes fejű magyar úrral, Dékány Mihállyal. A beszélgetés során kiderült, hogy

szegről-végről rokonságban is van Küryvel. Ez a rokonság kissé körülményesnek bizonyult, egyetlen fix pont benne Schall Ferenc, Nagyvárad egykori polgármestere volt. Dékány nagynyja ugyanis Schall-leány volt, míg Schall felesége unokatestvére volt Küry Klára anyjának. A megismerkedés óta kilenc és telt el és Dékány Mihály, a dúsragdag csokoládégyáros, most hazajött Budapestre, ahol megkérte a hatvan éves Küry Klára kezét. (Zárjelben jegyezzük meg: Dékány hatvanegy éves.) Küry Klára pedig elfogadta az ajánlatot és néhány hét múlva hajózik is ki Amerikába, mint a „King of Candymakers”, a cukrász- király felesége...

Kényszerárat kívánnak a buzára 50 ezer lejese vagononkénti buzaár és a moldvai buzatermelők

felemelt export-prémium mentheti meg csak szerintiük a helyzetet — Nagy vita volt a regáti kongresszuson a buza áresése miatt

Lapunk más helyén foglalkozunk az aradi buzapiac aggasztó helyzetével, amelyet a buzaárak zuhanása idézett elő. A szimptóma általános: a moldovai buzatermelők szövetsége is tegnap lasiban kongresszust tartott, amelyen nagy vihar volt a buza árának nagy esései miatt. A kongresszuson határozati javaslatot dolgoztak ki, melyben annak kimondását kérték, hogy a buza belföldi árát kényszermegállapítás útján emeljék és minimálisan 50 ezer lejben állapítsák meg vagononként. A buza

ármegállapításával kapcsolatban ehhez arányítsák a liszt és a kenyér árát is.

Ugyancsak határozati javaslatban kéri a buza kivitel prémiumának maximálisan 20.000 lejben való megállapítását, továbbá azt, hogy a szövetség és szindikátus útján történjen a jövőben a hadsereg és az állami intézmények kenyérellátása. A határozati javaslat az utolsó pontban kéri, hogy a CFR a szállítási díjat redukálja, ugyancsak az állam a petróleum árát szállítsa le.

SPORT KÖZLÖNY

Csütörtökön indul turájára a román válogatott labdarúgó csapat

Aradról csupán Albu megy a csapat - Az együttes zömét a KAC játékosai adják

Bucurestiből jelentik: Az Aradi Közlöny számolt be először arról, hogy a nemzeti válogatottunk hosszabb turára indul. Akkor mindjárt sorra vettük a számbajöhető játékosokat és a most közölt összeállítás teljesen fedi az akkor közölt játékosokat.

Luchide Octav, a labdarúgó szövetség főtítkára vasárnap végignézte a kolozsvári négyes tornát és az ott észlelték alapján kijelölte a turán résztvevő játékoskeretet, amely a következők: Szatmári, Zauber, Bürger, Albu,

Sfera, Robe, Steinbach, Ciolac, Borbély, Rónai, Glanczmann, Sepi, Kovács, Bodola, Kocsis. A 15 játékost számláló keretben csupán egy aradit találunk, Albut, a Gloria-CFR nagytehetségű fiatal hátvédjét.

Válogatottunk már csütörtökön utrakel és első mérkőzését vasárnap Varsóban játsza le a lengyel válogatott ellen, amely alkalommal a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet: Szatmári—Bürger, Albu—Robe, Steinbach, Ciolac—Glanczmann, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis.

A Hungáriának sikerült revánst venni otthonában a WAC-on, de a Középeurópai Kupa további küzdelméből mégis kiesett

Hungária—WVC 3:1 (2:0)

Bécsből jelentik: A Hungária, mint ismeretes, a Középeurópai Kupa-küzdelmek során Budapesten súlyos vereséget szenvedett a bécsi WAC-tól. A mai második összecsapás, amely Bécsben zajlott le, a magyar színekre nézve hízegő eredménnyel végződött. A Hungária pompás játék után biztosan győzte le a WAC-ot, de a két gólkülönbségű győzelme nem volt elegendő a kupában való továbbjutáshoz, mert a két mérkőzés összesített gólaránya 6:4 a bécsi csapat javára és így a Hungária kiesett a további küzdelmekből, de legalább megvan a revánss elégtétele. Tudósítónk jelentése a bécsi mérkőzésről:

Már az első percekben kidomborodik a magyar csapat fölénye és mindjárt a kezdés után a pompás formában levő Cseh II. egyéni akcióból megszerzi a vezetést. A gól után Kalmár labdája táncol Hidden által őrzött hálóba és így a magyar csapat már 2:0-ra vezet. Szünet után is egyre tart a Hungária-ostrom, de a WAC kiváló közvetlen védelme visszautasítja ezeket a próbálkozásokat.

Az állandó és gyorsan pergő támadások eredménye az ötödik percben egy újabb gólból jut kifejezésre. Tükos szélesebb leohanása után belövi a Hungária harmadik gólját. Már-már kritikus a WAC helyzete, mert a Hungária támadásai góllal kecsegtetnek, — az újabb eredmény azonban elmarad. A 23. percben 11-est ítélt Christ bíró a pesti csapat ellen, de a penáltyt Hiltl a kapufának küldi. WAC támadások futnak végig a pályán, a most kiválóan működő Ujvári is résen van, mégis a 36. percben a német származású tankcsatárnak, Hankenak sikerül gólt elérnie és ezzel beállítja a végeredményt.

A Hungária nagyszerű formát játszott ki. Ujvári jó kapuvédőnek bizonyult és két bekk is jól működött, a halvesorban Weber és Kompóti bizonyították be nagy tudásukat, a csatárlánc legjobbjai Cseh és Kalmár, akik brilliáns játékkal a bécsi közönséget is tapsra ragadtatták. A WAC most nem mutatta azt a nagyvonalú játékot, mint Pesten.

Tenniszverseny Brádon

Tudósítónk jelenti: Az elmúlt kettős ünnepen tartotta a Zarándul Club szokásos évi országos tenniszversenyét, amelyet egyidőben három pályán játszottak le.

A férfi egyesben a bajnok Gábor-tól eltekintve, aki Kolozsváron Simreit is verte, a legjobbak Faur Lucian (Abrud) és Rázus Paul (Déva) voltak, akik bármelyik club dicsőségére válnának, Kugel Béla (Timisoara) és Róth Béla (Brád) tavaly óta erősen javultak, úgyhogy a jövőre erős sanszaik lehetnek. A női párosban a Fóthy testvérek (Körösbánya) törték előre amivel bebizonyították, hogy nagy szorgalommal a sportban eredményeket is ellehet érni. A férfi egyesben Ciocorlau főhadnagy kitűnő szereplése figyelemreméltó, aki a bajnok Gábortól erős küzdelem után csak 9:7 6:4-re kapott ki. A női egyesben Székely Irma (Topánfalva) Campeni nagy rutinról tett tanúságot, róla még sokat fogunk hallani.

Eredmények: Férfi egyes: Bajnok Gábor Zoltán (Déva). 2. Faur Lucian (Abrud). 3. Rázus Paul (Déva) és Faur Teofil (Abrud). Női egyes: Bajnok: Székely Irma (Campeni). 2. Löwyné (Déva). 3. Sándor Sándorné (Déva) és Speter Avramné (Butin.) Férfi páros: 1. Gábor Z.—Rázus P. (Déva). 2. Faur L.—Faur T. (Abrud). 3. Ciocorlau—Danciu és Kugel G.—Róth B. Női páros: 1. Löwyné—Sándorné (Déva). 2. Fóthy, Ilus—Fóthy Baba (Körösbánya). 3. Speterné (Buteni)—Schiessel Irma (Cluj) és Szücs Mária—Zollal Lofa (Campeni). Vegyes páros: 1. Gábor—Löwyné (Déva). 2. Rázus Sándorné (Déva). 3. Faur T.—Székely Irma (Campeni—Abrud) és Faur L.—Zollal Lofa (Abrud.)

Az első két helyezett ezüst érem és plakettel lett díjazva. A rendezésben a zsüri mellett a vendég Kalmár László (AAC) segédkezett nagy sikerrel.

Az AAC Temesváron a TAC-cal játszik vasárnap

Mint értesülünk, a TAC-nak sikerült az AAC-al megegyeznie egy vasárnapi vendégszereplés vonatkozásban és így a most ismét formába lendült kiváló sárgafehér gárda vasárnap a bánági meropolisban a TAC-al veszi fel a küzdelmet. A mai formákat alapul véve az aradi csapat győzelmét várjuk.

Vasárnap délelőtt három mérkőzést bonyolítanak le az AAC-pályán

Már a tegnapi lapszámunkban jeleztük, hogy vasárnap délelőtt lesz a két hét előtti AAC—Törekvés oldboyok közötti mérkőzés revánssá. Ezt az összecsapást megelőzőleg is valóban érdekes programja lesz az atléták pályájának. Már reggel kilenc órákor kétszer harminc perces küzdelemben mérí össze erejét Arad evezős válogatottja a nagy játékerőt képviselő textilgyári csapattal. Egyenlő 11-kor kerül sor a második érdekes mérkőzésre, ekkor a Sporthirlapírók csapata mérkőzik meg az ATE öreg legényeivel.

O Vadász MSC—Kisjenői MSC 5:1 (2:0) Tudósítónk jelenti: A vadász csapat szép játék után lehengerelte az ellenfelet. Góllövők: Nagy, (4), Bondár, illetve Varga.

O A Kinizsi Váradon. Nagyváradról jelentik: A temesvári Kinizsi futbalcsapat vasárnap itt játszik, ellenfele a Törekvés lesz.

O Román boxoló mérkőzése Bécsben. Bécsből jelentik: Tegnap este érdekes boxoló-mérkőzés zajlott le Bécsben. Spacov román nehézsúlyú boxbajnok mérkőzött Toebeccal osztrák bajnokkal. A mérkőzés, melyet 1000 ember nézett végig, nagyon izgalmas volt és az osztrák boxoló győzelmével végződött.

Uj súlydobó tehetséget fedeztek fel Magyarországon.

Székesfehérvárról jelentik: Az északnyugati kerület atlétikai bajnokságain a súlydobást egy 19 éves diák: Horváth István 14.65 m.-es dobással nyerte meg. A nagyszerű képességű súlyatléta a zalaegerszegi MOVE tagja, ideális testalkatu, rendkívül erős erejű fiú, aki ezzel a teljesítményével a súlydobók ranglistáján Darányi dr. mögött a második helyre került. Horváthnak a versenyen mindenik dobása 14 m.-en belüli volt.

O Elindultak a magyar kerékpárosok Koppenhágába. Budapestről jelentik: A Koppenhágában megtartandó kerékpáros világbajnokságra Magyarország három versenyzőt nevezett be, akik a válogató kapitány vezetése mellett elutaztak a világbajnokság színhelyére.

Ma nyílik meg a főtéri Königstorfer-cukrászda

Fővárosi nivóju új szórakozóhely Aradon

Arad főtere holnap, csütörtökön egy újabb látványossággal lesz gazdagabb: délután öt órákor megnyílik a város legfogalmasabb helyén, a volt Daubner és Seidner-féle cukrászda átalakított, a legkényesebb igényeket is kielégítően berendezett helyiségében a Königstorfer-cukrászda. A Weitzer János-uccában lévő, az előkelő közönség körében elismerten jó hírnévnek örvendő Königstorfer-cukrászda tulajdonosai ugyanis megvették a Daubner és Seidner-féle cukrászdát, azt átalakították, modern, fővárosi nivóju, fényhatásokkal ellátott üvegportáléval szerelték fel és az új cukrászdát holnap délután öt órákor nyitják meg.

Már maga ez az üvegportálé külön meglepetés tárgyat fogja képezni, amennyiben ehhez hasonlót tényleg csak fővárosokban láthat az ember. De meglepetés gyanánt fognak hatni az aradi közönség körében az újonnan beszerzett budapesti és bécsi receptek alapján készített tészták és bonbonok, amelyek semmivel sem maradnak el a híres bécsi és budapesti Sacher és Gerbaud-készítmények mögött.

Jóságuk mellett a Königstorfer-gyártmányokat egyébként az olcsóság jellemzi és a cukrászda tulajdonosainak ez a jelszava: „A legjobbat a legolcsóbban”. Ennek illusztrálására talán felemlítjük, hogy egy kilogramm eredeti Königstorfer csomagolású bombont dobozban, vagy kimérve 190 lejért ad a cég, míg egy kilogramm fondante-bonbon ára 160 lej lesz. A kiváló külföldi receptek után készített sütemények nagyrésznének ára 5, míg a mignon ára továbbra is 4 lej lesz. A torták árát szintén a lehető legolcsóbban szabta meg a Königstorfer-cég és a cukrászdának külön specialitását fogják képezni azok a torták, amelyek kizárólag gyümölcs-diszítással lesznek ellátva. Egy tejes kávé tizenhárom lej lesz, míg egy speciális Königstorfer-reggeli, amely egy tejes kávéból, egy kifliből, valamint egy tojásból áll, csak 19 lejbe kerül. A fekete ára 7 lej lesz, míg egy habos csokoládénak 15 lej az ára, egész torták pedig már 25 lejtől felfelé kaphatók.

Itt említtük meg egyébként, hogy a Königstorfer-cég a legolcsóbb áron vállal rendeléseket, valamint tortáknak gyümölcscsel való díszítését is vállalja. Külön hívjuk fel a közönség figyelmét a cég izléses kivitelű árjegyzékére, amely felöleli a Königstorfer-cukrászda minden gyártmányát.

Az újonnan megnyíló cukrászda minden valószínűség szerint az aradi előkelő társaság egyik legkedveltebb találkozó helye lesz, annál is inkább, mivel a cég vezetősége arra törekszik, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítse és egész biztosan sikerülni is fog neki. A cukrászdát egyébként éjjel tizenegy-tizenkét óráig fogják nyitva tartani.

Aki újat, modernet akar látni, aki olcsón a híres bécsi és egyéb külföldi gyártmányokkal egy nivón álló süteményeket és bonbonokat akar venni, az holnap délután megismerheti a Königstorfer-cukrászda újonnan megnyíló főtéri üzletét és az egyszeri látogatás után annak bizonyára állandó vendége lesz.

TARKA ESEMÉNYEK

Tragédia

egy száll havasi gyopár miatt

Egy németországi turista néhány nappal ezelőtt a bregenzi erdőben kirándulást tett, hogy havasi gyopárt szedjen. A turista egy olyan sziklatömbre mászott fel, ahonnan nem tudott visszatérni.

Segélyt kérő jelzéseire a melauai csendőrség expedíciót küldött ki Düringer csendőrrel-ügylező vezetésével, aki szabadságidejét szaktotta meg amiatt, hogy a mentésben résztvehessen. Amikor Düringer meg akarta közelíteni azt a sziklatömböt, amelyen a német turista tartózkodott, egy kőtömb meglazult a lábál alatt és a csendőrrel-ügylező háromszáz méter mélységbe zuhant, ahol szörnyethalt.

KIIRTOTTA GYÖNGEELMÉJÜ FAIT. Johann Moser ötvenéves gazdálkodó jelentést tett a willachi csendőrségnek, hogy tizenhét éves Károly nevű fia nyomtalanul eltűnt. A csendőrségnek hosszas kutatás után sikerült egy erdőben a fiu holttestét kövek alá eltemetve megtalálnia és hamarosan megállapították azt is, hogy a fiut az apja ölte meg. A terhelő bizonyítékok alapján Moser beismerte, hogy valóban meggyilkolta a fiát, sőt azt is elmondta, hogy másik három gyermekét is megölte, mivel valamennyien gyengeelméjűek voltak és mint mondomta, nem akar haszontalan kenyérevőket eltartani.

A TITANIC MENEKÜLTJEINEK RÉSOI AJANDÉKA. Sir Arthur Ruston, az angol Cunard Line hajóstársaság hajóparancsnoka a Berengária fedélzetén néhány nappal ezelőtt Newyorkba érkezett, hogy ott átvegye azt a jutalmat, amelyet a Titanic ismeretes katasztrófája után ennek megmentett 275 utasa ajándékozott számára. Ruston annakidején a Carpathia kapitánya volt és elsőnek sietett a jégheggyel összeütközött hajó utasainak segítségére. A mentés után a megmenekültek nagy összeget gyűjtöttek össze Ruston megjutalmazására, azonban ezt a jutalmat a hajóstársaság szabályzatai értelmében nem fogadhatta el és csak most, nyugdíjaztatása után vehette át az időközben mintegy tízmillió lejre felszaporodott pénzt.

MEGÖLTÉ AZ IJEDTSEG. Egy hetvenéves asszony a gráci Lanplatzon levő lakásának kapujából lépett ki, amikor egy kerekesszékű száguldó kisfiu nekirohant és összeütközött vele. Az öregasszony annyira megijedt, hogy nyomban szörnyethalt.

A GONDOS ÖNGYILKOS. Egy tönkrement newyorki kereskedő telefonon hívta fel a lapokat, közölte velük haláljelentését, elküldte a jelentések árát, kifizette szállodal szobájának árát, amelyben egy év óta lakott, majd a füzennyolcadik emeleti szoba balkonjának peremére állva fűbelötte magát, azután lezuhant a mélységbe, ahol valósággal összelapulva holtan terült el.

DEPORTÁLT A SZOVJET EGY NÖVÉNYGYŰJTŐ IDEGEN HÁZASPÁRT. Bender ausztriai tanító Finnországban tanulmányuton volt a feleségével és botanikai tanulmányok céljára növényeket gyűjtött. Egyik útján Bender és felesége átlépték az orosz határt, mire a szovjet határőrsége elfogta és minden további kihallgatás nélkül a Murman-vidékre való száműzésre ítélték a tanítót a szovjet hatóságok. A finn külügyminisztérium emiatt diplomáciai lépést tett a szovjetkormányánál és a történekről értesítette az osztrák kormányt is.

FELROBBANT HÉT MÁZSA TŰZIJÁ-TÉK-ANYAG. Svédországban a Göteborg melletti landalai pirotechnikai intézetben hét métermázsa tűzijáték felrobbant. Az épület, ahol a robbanás történt, valóságos vulkánná változott. A robbanásnak három halottja, huszonhat súlyos és harminc könnyű sebesültje van.

SARKI EXPEDÍCIÓ — EMBEREK NÉLKÜL. Szarmoljovics professzor, a Graf Zeppelin legutóbbi sarki expedíciójának tudományos vezetője, a berlini Uránában előadást tartott a sarki kutatás eredményeiről. Ez alkalommal azt a szenzációs kijelentést tette, hogy Weikman és Molcsanoff professzorok automatikus irányító készülékévi legközelebb olyan sarki expedíciót kell szervezni, amelyen emberek nem vesznek részt. A terv szerint automatikus készülékkel irányítható csónakokat küldenének a sarkvidékre, amelyeket tudományos eszközökkel szerelnek fel.

A KOLOZSVÁRI MENTŐSORSJÁTEK

legközelebbi huzása

SZEPTEMBER 6-án.

Sorsjegyek mindenütt

kaphatók. Egész 100, fél 50 Lej. Vidéki rendeléseknél 19 Lej portó-többlet küldendő: **ECKSTEIN T. ARAD, STRADA VIDRA No. 1**

Nemzetközi bonyodalmak a tragikus halált halt ifj. Vaály-házaspár gyászokcsija körül

Az osztrák hatóságok vonakodtak kiadni a holttesteket — Akik véletlenül lemaradtak a halálvonatról — Csütörtökön lesz Szombathelyen a temetés Ifjabb Vaály Lajos élet- és balesetbiztosítását a kisjenői Vaály-család öröklé-

Budapestről jelentik: A bécs-római gyorsvonat katasztrófájának kisjenői származású áldozatai, az ifjabb Vaály-házaspár tragédiája iránt még nem csitultak el az általános részvét megnyilatkozásai. A házaspár holttesteit rejtő koporsóknak ma reggel kellett megérkezniük a magyar határra, honnan azonnal Szombathelyre kísérik a gyászvaggont, hogy a temetés utolsó szertartását abban a városban tartsák felettük, ahol közszeregetnek és megbecsülésnek örvendettek. A programot azonban váratlan bonyodalmak zavarták meg.

A szerencsétlenül járt Vaály Lajos fivére, Vaály Dénes, ma utazott el Kisjenőről Szombathelyre, hogy ott megtegye a szükséges intézkedéseket elhunyt fivére és sógornője temetésére.

Érdekes megemlíteni egyébként, hogy Vaályék csak véletlenül szállottak a római halálvonatra. Mint most utóbb kiderült, a triezsti pályaudvaron megbeszélés találkájuk volt két szombathelyi barátjukkal, Csupor Aladár MÁV főfelügyelővel és Pauer Lajos dr. premontrei tanárral. A megbeszélés szerint, Triesttől kezdve együtt folytatták volna útjukat Szombathely felé. Amikor Csupor és Pauer dr. a pályaudvaron megjelentek, nem találták Vaályékat. Ekkor két vonat állt ott indulásra készen: az egyik, amelyik Grác felé, a másik, amelyik Rómából jövet, Bécs felé indult. Csupor és dr. Pauer találomra a gráci gyorsra szálltak fel, Vaályék pedig, akik pár perccel korábban érkeztek Zell am See-ből, a gyorsra, a halálvonatra. Csupor és dr. Pauer két-három perces késésüknek köszönhetik, hogy nem találkoztak Vaályékkal és így nem a halálvonatra szálltak.

Ifjabb Vaály Lajosnak, a vasuti katasztrófa áldozatának, jelentős élet- és balesetbiztosításai voltak, amely összegek most a kisjenői Vaály-család javára fognak esni, mert az elhunyt házaspárnak egyenes örököse nincsen. A család azonkívül kártérítési pert fog indítani a szerencsétlenségben érdekelt vasutak ellen is.

— Tragikus volt, — amint már megemlé-

keztünk róla, — hogy a 82 éves idősb Vaály Lajos rádió útján értesült fia szerencsétlenségéről. A budapesti stúdió a híreket mondotta be és a rádió előtt ülő öregur, aki egyedül volt a szobában, épp akkor kapcsolta be a rádiót, amikor a speaker ezt mondotta:

— ...Lajos és felesége meghaltak.

Ekkor nyitott be a szobába a tragikus körülmények között elhunyt Vaály Lajos testvére, aki már közben megkapta a bátyja halálát jelentő táviratot. Odalépett atyjához és ezt mondotta neki:

— Lajost súlyos baleset érte. Mindkét lába elforrótt...

Az idősb Vaály ekkor reszkető hangon, könnybelábadt szemmel mondotta:

— Lajos meghalt... Most már biztos, hogy az ő nevét mondta be a halottak közt a rádió...

Alig, hogy a szavak elhagyták a száját összeesett. Vaály Dénes egyébként Szombathelyen az újságíróknak elmondotta azt is, hogy vasárnap hajnalban hatalmas zuhanásra ébredtek: sógornője képe lezuhant a falról és összetört...

A tragikus véget ért Vaály-házaspár holttestének kiadatása körül — amint azt táviratilag jelentik, — egyébként bonyodalmak támadtak, amennyiben az osztrák hatóságok a vizsgálat befejezéséig nem akrták kiadni a két holttestet. Ma azután távirat érkezett Szombathelyre, amely jelenti, hogy Vaály és feleségének holttestét ma este a 7.30-as vonattal szállítják Szentgotthárdra, ahol a család tagjaiból, vasuti főtisztviselőkből és Szombathely város kiküldöttjeiből, 30 tagú bizottság várja a koporsókat. A vonat este 9.30-kor érkezik Szombathelyre s holnap délután 5 órakor lesz a temetés a szentmártoni római katolikus temető halottasházából. Az ország minden részéből vasutas-küldöttségek vesznek részt a temetésen. Rápona lelkész holttestét is Szentgotthárdon keresztül szállítják haza s szülőhelyén, Mezőhegyesen temetik majd el.

Férjüvé változott a menyasszony

A családott vőlegény visszaperli az ajándékokat — Furesa jogi és orvosi probléma a komáromi törvényszék előtt

Komáromból jelentik: Nem mindennapi eset aktái kerültek nemrég a bíróság elé. Az előzmények kevésbé érdekesek, csupán annyi történt, hogy egy csinos, huszonöt év körüli barna leány majdnem egy éve jegyben járt egy szimpatikus hivatalnokkal. Akik a párt ismerték, tudták, hogy a legforróbb szerelem köti őket össze. Hirtelen bekövetkezett azután az eljegyzés felbontása. Az sem rendkívüli, hogy a szerelmes vőlegény a menyasszonytól, aki állítólag egyik napról a másikra, rövid eljárással tette ki az útját, visszakérte az ajándékokat, amelyekkel őt elárasztotta.

Az exmenyasszony a vőlegény követelésére ügyvédje útján elleníratot nyújtott be. A menyasszony ebben előadja, hogy az ékszerket és egyéb ajándékokat nem hajlandó visszazárni, mert az eljegyzés felbontásában nem

érzi magát bűnösnek. Sőt, ilyesmí eszeágában sem volt, hiszen a férj, akivel szakított, most is a legtisztább szerelemmel, őszintén szereti. Azonban mégis vissza kellett vonulnia a házasság megkötése elől, mert — egy idő óta férjének érzi magát. Nem akarta vőlegényét szerencsétlenné tenni, tehát ezt az utat választotta. Az ajándékokat azért nem adja vissza, mert a jegyesség felbontását nem ő, hanem egy vismajor okozta.

Az érdekes ügy, mely egyszerre jogi és orvosi probléma, bizonyára általános feltűnést fog kelteni. Az alperes nő bizonyítékul hajlandó orvosi vizsgálatnak alávetni magát. A jogászok pedig pro és kontra vitatkoznak, hogy a nő ilyen biológiai átváltozása vismajor-nak tekinthető-e?

A vőlegény, a meglepetéstől egyelőre nem jutott szóhoz.

A halott asszony szelleme megbolygatta a férj második házasságát

A párisi bíróság egy válopörrel kénytelen foglalkozni, amelyet egy fantom miatt indítottak meg — Amikor az első asszony előírja a másodiknak, hogy mit főzzön ebédre

Párisból jelentik: Nem mindennapi válopört fog tárgyalni a legközelebbi napokban a párisi bíróság. A bírónak nem lesz könnyű feladata, mert olyan jogi problémát kell majd megoldania, amelynek a francia joggyakorlatban sincsen precedense, már pedig a francia válopöri bírósági gyakorlat roppant gazdag a házassági tragédiák legfantasztikusabb variációinak elbírálásában. **Egy házasságnak harmadik személy által való megzavarásáról van szó ebben az esetben, amely személy már nem is létezik** s így felelősségre nem lehet vonni, sem pedig tanúként kihallgatni. Ez a harmadik személy ugyanis, aki éket vert két házastárs közé, csak egy fantom. Ilyen tulajdonságát — házassok békéjének megbolygatóját — senki sem tulajdonított eddig a kísérteteknek s a bíró kénytelen lesz a pört a koronatanu nélkül lefolytatni, mert a „kísértet“-et nem lehet a bírói emelvény elé idézni. Henriette Bedon asszony válopörrel fogja tárgyalni, aki házassága megbontóját egy kísértetnek nevezte meg, **vetélytársnőjét a „halottak földöntúli birodalmában“ véli látni**, de mivel magasösszegű végkielégítést avagy jelentős tartás díjat is követel férjétől a földi bíróság is kénytelen ezzel a túlvilági izü historiával józannal és minden eshetőséget latolgatva foglalkozni.

A férj, Maurice Bedon, két hatalmas párisi áruház tulajdonosa, ennél fogva dús gazdag ember. Karrierjét mint kifutófiu kezdte meg, fiatalon nősült és felesége hathatós segítségével pompás pályát futott meg. Egy alattomos betegség azonban **négy évvel ezelőtt elragadta feleségét**. Halálos ágyán az asszony megígérte férjének, hogy **halála után sem hagyja el és öröngyalként fog feleltetve öröködni**.

Bedon egy éjjel elhatározta, hogy újból megnősül és **el is vett egy gazdag özvegy asszonyt**. A házasság első hónapjai zavartalanul multak el. Az első árnyékot a házastársak boldogságára egy spiritiszta szeánsz vetette, amelyen a Vega-klubban rendeztek s amelyen Bedon is részt vett. Ezen a szeánszon kipróbáltak egy új médiumot. Többek között **jelentkezett a médium által megidézett szellemek között Bedon első felesége is s első dolga volt, hogy heves szemrehányásokkal illesse férjét a második házasság miatt**. Egyben azt is megjósolta neki, hogy második felesége lesz a romlása, végül pedig kategórikusan megtiltotta, hogy második feleségét hitvesének tekintse és továbbra is házastársi viszonyban éljen vele.

Maurice Bedont felesége szellemének ez a kitérőse roppant elkedvetlenítette. Attól a naptól kezdve **valóban elhidegülés állott be érzelmeiben** s mikor az asszony ezt észrevette, Bedon megmondta neki az okot is. Az asszony eleinte azt hitte, hogy csupán pillanatnyi szeánszról van szó, hamarosan azonban meggyő-

ződést szerzett, hogy tévedett. Kiderült, hogy Bedon egy idő óta már médium nélkül is hosszasan beszélgetést folytat elhunyt feleségével. **Bedon kristálygömböt vett és oly módon helyezte magát transzba, hogy hosszasan nézett a gömb valamelyik pontjára**. A beszélgetések időpontjait mindig az éjfél választotta s a hajnali órákig társalgott a „szellem“-mel. A fantom azonban nem csupán üzleti ügyekben osztogatott tanácsokat, hanem **minden nap kiadta utasításait is, hogy a második asszony mit főzzön ebédre s miképpen öltözködjék**.

A második asszony egyideig tűrte ezt az állapotot, de aztán elfogyott a türelme. Átengette helyét a kísértetek s jogi képviselője útján **beadta a válopört**. A pör kimenetele elé egész Páris a legnagyobb érdeklődéssel tekint. A pörben egyébként ki fognak hallgatni spiritiszta szakértőket is.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Egymilliárd lej feketeszesz-bírságot vetnek ki a nagyváradi Triton szeszgyárra

A kormány hivatalos kolozsvári lapjának leleplezése a váradi feketeszesz üzemekről — Üvegmosógéppel töltötték palackokba az adózatlan szeszt — Anghel vámfelügyelő felderítette a Triton-szeszgyár titkait.

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Drumul Nou című lap, a kormánypárt felhivatalosa egyik legutóbbi számában újabb részletet közöl a nagyváradi Triton szeszgyárban elkövetett visszaélésekről. A lap Anghel váminspektor (aki hónapokon át nyomozott Nagyváradon) vizsgálatának eredményét közli és szinte hihetetlenül fantasztikus részleteket ír a váradi feketeszeszről.

A cikk azzal kezdődik, hogy dr. Löblé László csödbe ment és 30 millió adóssága maradt, amikor megalakította a Triton szeszgyárat, amely olyan jól prosperált, hogy dr. Löblé rövid idő alatt 14 milliót fizetett ki adósságaiból. **A Tritonban a Drumul Nou szerint engrossban, napvilág mellett gyártották a feketeszest.**

Anghel inspektor nyomozása kezdetén semmit sem talált. A gyárban látszólag minden rendben folyt, a könyvek pontosak voltak. A vizsgálat ekkor indirekt irányt vett. Kihallgatták a gyár személyzetét, a munkásokat, akik beismerték, hogy a szesz földalatti csöveken folyt. Sőt, még tovább is mentek. **Üvegmosó szerkezetet rendeztek be a gyárban, de nem vízzel mosták az üvegeket, hanem a csöveken át szesz folyt a palackokba**, amiket aztán, mint ásványvízes üvegeket hoztak forgalomba.

Egy másik módszer az volt, hogy **tolyé-könyv bronzot helyeztek el ládába, a szeszsel telített láda töltéséig** és így szállították a feketeszest, félrevezetve a hatóságokat.

Anghel inspektor vizsgálatát során kihallgatta az összes nagyváradi gabonakereskedőket, akik a Tritonnak szállítottak és összehasonlították az üzleti könyveket. Kiderült, hogy **a Triton könyveiben csak 200 vagon gabona volt elkönyvelve, voltaképpen azonban 700 vagon kukorica és 85 vagon más gabonaféle érkezett be a szeszgyár raktárába**, aminek felhasználását nem tudták igazolni. Tüzelőanyag is 60 vagonnal több érkezett a szeszgyárba, mint amennyit bejelentettek.

A Drumul Nou szerint Anghel váminspektor terjedelmes jelentést küldött a miniszteriumba és **1 milliárd lej bírság kirovását kérte a szeszgyárra**.

Ki fogja megfizetni ezt a horribilis összeget? — kérde a lap, amikor a kihágási jegyző könyve még el sem készült.

Vizsgálatot indított az aradi ügyészség

Bocu Sever állítólagos vámcsalási ügyében

Élénk emlékezetben él még az a bűnvádi feljelentés, amely Bocu Sever volt tartományi igazgatót súlyos visszaélésekkel vádolta meg. A vád legfőbb pontja volt az az állítólagos vámviisszaélés, amely a Franciaországból behozott butorok elvámolása körül történt. Az ügyben megindult a hivatalos vizsgálat, amelynek során bűnügyi vizsgálatot rendeltek el Bocu Sever vagyona.

A vizsgálatnak most újabb fázisát jelent az a leirat, amely az aradi ügyészségre érkezett s amelyben az igazságügyminiszter a központi vámvezérigazgatóság átírata alapján utasítja az aradi ügyészséget, hogy az állítólagos vámviisszaélés ügyében vezesse be a vizsgálatot. A rendelet alapján Gitta Ágost főügyész kiszállt a curtici-i vámhivatalhoz, ahol a vámregisztrereket vizsgálta át. A vizsgálat eredményéről Gitta főügyész írásban teszi meg jelentését.

Lelejezett holttest a bukaresti személyvonat tetején

A hid kereszttvasa lelejezte a szerencsétlen potyautast

Bucurestből jelentik: A romani állomás főnöksége ma délelőtt telefonon jelentette a bucuresti-i állomásfőnökségnek, hogy a Bucurest felől befutott személyvonat tetején egy borzalmasan megcsönkitott hullát találtak. A jelentés szerint a hulla személyazonosságát nem tudták megállapítani, mert nem találtak semmi igazoló írást nála. Valószínűnek tartják, hogy egy jegynélküli utazó egyénről van szó aki a vonat tetején utazott és amikor a vonat valamelyik hidon ment keresztül, a hid kereszttvasa **valóságosan lelejezte**.

A lap szerint a szeszgyár kereskedelmi vezetői **Selter és Krausz** technikai igazgatók valamint a gyár gabonakereskedője **Hitter Samuel**, eltűntek az országból. Egy soffört, aki autokamionon szállította a feketeszest **40 ezer lejjel és egy Délamerikába szóló hajójeggyel látták el** és a gyár több tisztviselője is megszökött.

A lap szerint ismét hibáztatja a nagyváradi ügyészséget, amely nem járt el kellő gyorsasággal és a késedelem miatt nem lehet behajtani az egymilliárd lejes bírságot.

A Drumul Nou első oldalán feltűnő betűkkel közli, hogy **egy volt nemzeti parasztpárti miniszter testvére is be van keverve a Triton panamáiba** és újabb leleplezéseket ígér.

= Nagyarányú inzulencia Csernovitzban. Tudósítónk jelenti: A csernovitzi Banca de Est bukása, amelyről annakidején beszámoltunk, egy nagyobb csernovitzi cég összeomlását vonja maga után. A Bindermann és Kinder-cég tegnap bejelentette fizetésképtelenségét. Az aktívák összege 37,288.000 lej, a passzíváké 33,277.000 lej. Három esztendő alatti százsázalékos kiegyenlítést ajánl a vállalat hitelvezőinek.

= Az aradi kamarai céghivatal felhívása a kereskedőkhöz és iparosokhoz. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő céghivatal augusztus 31-ig az O. P. R. kezdetű cégeket jegyzi be. A Kamara nyomtatékosan felhívja azokat a kereskedőket és iparosokat, akiknek neve ilyen betűvel kezdődik, hogy cégük bejegyzése végett haladéktalanul jelentkezzenek a Kamaránál. Egyelőre hírság nélkül jelentkezhetnek azok is akik az eddigi bejegyzésekről elmaradtak. A Kamara ismételt figyelmébe ajánlja minden kereskedőnek és iparosnak (a kizárólag megrendelésre dolgozó kézműves-kisiparosok kivételével), hogy a cégbejegyzés végett jelentkezzenek a Kamaránál. Csak a régi iparigazolványra és valamilyen személyazonossági okmányra van szükség, a feleknek a bejegyzéssel semmi dolguk sincs. Az egyéni cégek bejegyzése összesen 166 lejbe kerül. Akik a törvényes határidőben nem tesznek eleget jelentkezési kötelezettségüknek, 50.000 lejig terjedhető pénz bírságnak teszik ki magukat.

Tovább zuhan a buza ára

Egy mázsa buza kétszáz lejes áron sem igen talál vevőre a buzapiacra — Prémiummal együtt sem tudja költségeit lefedezni az exportőr — Amerika szerepe az idei román exportbuza-kampány fiaskójában

Sok függ a készülő német-román megegyezéstől

A buza árában a minimális kereslet következtében továbbra is nyomott hangulat észlelhető, sőt egyes vidékeken további áresés is mutatkozott. Így Aradon ma az eddigi kétszáz lejes árral szemben a buza mázsája kétszáz lejes árfolyamon cserélt gazdát. A csehszlovákiai piacra még mindig nem lehet beviteli engedélyt kapni és így az export értéke szinte egyenlő a nullával. A jelenlegi árviszonyok mellett nem érdektelen megtekinteni egy átlagos számadást, amely arra világít rá, hogy a romániai gazdának átlagban mennyibe kerül ezer kilogramm buza termése és mennyit kap azért?

Szántás 180 lej, nyolcvan kilogramm vetőmag 350 lej, vetés 40 lej, aratás 210 lej, cséplés 140 lej, állomásra való szállítás 100 lej, vagonokba való berakás, szállítás 270 lej, a föld adminisztrációja 100 lej, adó, utadó stb. 100 lej, bérösszeg 700 lej, vagyis ezer kilogramm buza a termelőnek 2590 lejebe kerül, ami vagononként közel huszonhatezer lejt jelent. A buza jelenlegi ára mellett azonban alig kapnak prémiummal együtt egy vagon buzáért 22—24 ezer lejt és így tehát ha már nem nyernek, örülniök kell, ha úgy tudják buzájukat eladni, hogy arra rá ne fizessenek.

Megemlékeztünk róla, hogy a bánáti exportőrök körében milyen kínos feltűnést kellett a jugoszláv hatóságoknak az a cselekedete, hogy bezárják a Bega zsillipeit, ami által megakadályozták, hogy a Bega nagyobb hajók, vagyis olyan hajók, amelyek gabonarakományokat szállítanak, közlekedjenek. A jugoszláv hatóságoknak ezt a tettét merényletnek lehet nevezni a romániai gabonaexport ellen, különösen mert azt a szezon közepén tették. A zsillipek lezárása semmivel sem igazolható és a román kormány minden valószínűség szerint interveniálni fog a jugoszláv kormánynál annak érdekében, hogy a zsillipek újból kinyitassanak.

A gabonaexport-üzlet kialakulását főként Németország felé akadályozta az a körülmény, hogy Amerika mind a mai napig csak olyan feltételek mellett ajánlott buzakölcsönt, ha Németország az importálandó buzamennyiséget Amerikától veszi. Ezzel szemben Németország gazdasági faktoraik igen helyesen arra hivatkoztak, hogy ilyen megállapodást csak az ország kárára köthetnek, miután a kelet-európai agrárállamok piacain képtelenek volnának ipari cikkeit elhelyezni, ha azok exportjának nem nyújtanak teret. Az Aradi Közlöny megbízható forrásból most arról értesült, hogy az amerikaiak állítólag helyet adtak ennek az érvelésnek és ilyenformán talán pár napon belül sikerül a német-román kereskedelmi szerződést olyan formában megkötni, hogy augusztus végén

megkezdődhetik a következő hónapokra való szállítások lekötése Németország felé. Ha ez megtörténik, úgy feltétlenül van kilátás a buzaexport tevékenység fellendülésére és ezzel a buzaár némi javulására. Ellenkező esetben hacsak valamelyes komoly kormányintervenció nem történik, továbbra is tartani lehet a buzaár állandó jellegű hanyatlásától, aminek még kiszámíthatatlan következményei lehetnek a román közgazdasági életre nézve.

Megkezdte tevékenységét a román-jugoszláv

Egyre szélesedik a kartell tevékenységi köre — Az „Union Bois“ bázeli központja a lengyel és cseh-puhafa-kartell szlovák termelőkkel folytat tárgyalásokat a középeurópai nagy fakartell megteremtése érdekében

Bucurestiből jelentik: Amint annak idején jelentettük, Bazel központtal megalakult a román-jugoszláv nemzetközi fakartell. A megalakulás óta az „Union Bois“ — így nevezték el a kartellt — főleg arra törekedett, hogy úgy Jugoszláviában, mint Romániában beszeresse a kartellbe azokat a közép- és kisebb fatermelőket, akik bár szintén exportra is dolgoznak, a kartellel szemben kezdetben a várakozás álláspontjára helyezkedtek.

Az „Union Bois“ néhány héttel ezelőtt megnyitotta bucuresti-i irodáját is és ez az iroda szervezi be a jugoszláv-román nemzetközi kartellbe a kisebb fatermelőket. Az irodának ezirányú tevékenysége sikerre is vezetett,

Pénze érték, ne dobja el

rossz, sovány gummisajtokra, mert nálunk kapható: teljes-tejű, prima Trappista sajtot
Staniolba, legyektol védve ¼ kg. ... Lej 12.—
Nagy lyuku Schw. Ementáli prima ¼ kg. Lej 38.—
„Aromát“ közkezdelt Liptói turó ¼ kg. Lej 15.—
Havasy tömlő turó friss ¼ kg. ... Lej 15.—
Brailai turó prima ¼ kg. ... Lej 15.—
Székely teró tisztá juhtaró ¼ kg. ... Lej 10.—

„AROMÁT“ Tejterm. Speciális Üzem és Füzlet,
volt Asztalos Sándor-utca 3. sz.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Az államilag támogatott nagyipar bocsát ki kötvényeket másfélmilliárd értékben a pénzforgalom fellendítésére

A kötvények hármas garancia mellett husz évre szólának

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután a Banca Nationalában újból értekezlet volt a nagyipari vállalatok vezetőinek bevonásával. Arról volt szó ugyanis, hogy a nagyipari vállalatok annak idején nagyobb kölcsönöket vettek fel a Bratianu Vintila-féle „pin noi insine“ politika elve alapján, mintegy másfélmilliárd lej értékben. Ez a tetemes kölcsönösszeg, amelyet a vállalatok nagyrészt beruházási célokra fordítottak, jelentékenyen terheli egyrészt a kölcsönt folyósító pénzügyintézeteket, másrészt pedig magukat az érdekelt nagyvállalatokat.

A napok óta folyó értekezleten a bankok és

nagyipari vállalatok vezetői arra a megállapodásra jutottak, hogy egyetlen megoldás az lenne, ha a szóbanforgó vállalatok, mint a Resica, a petrozsényi, továbbá a brassói IAR. repülőgyár, a Kudzir s az Astra kötelezvényeket bocsátanak ki. Ezek a kötelezvények hármas garanciával rendelkeznek: a nagyvállalatok, a bankok és magának az államnak a garanciájával, valamint 20 éves amortizációval és 8 százalékos kamatozással.

Ez a megoldás — tekintettel arra, hogy a hármas garanciával ellátott kötelezvényeket el lehetne helyezni úgy bel, mint külföldön, — fellendítene a tőzsdét is s a forgalomból kivont horribilis összeget tenne mobilá. Ezt az álláspontot az értekezlet magáévá tette s hírek szerint rövidesen sor kerül annak keresztülvitelére is, ami minden valószínűség szerint jelentős javulást fog előidézni az ország gazdasági helyzetében.

Ugyancsak tegnap tárgyalást folytatott a Banca Nationala a kisbankokkal is. A tárgyalás során a kisbankok nehéz pénzügyi helyzetével kapcsolatos problémákat beszéltek meg s amint hírlik, ezen a téren is kedvező megoldás várható.

— Megtiltotta a pénzügyminiszter a kaliforniai alma és az orosz áruk behozatálát. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi vámállomáshoz, amelyben értesítést küld, hogy a kaliforniai alma behozatálát megtiltotta. — Ugyancsak felhívja a miniszter a vámállomások vezetőit arra, hogy fokozottan ellenőrizzék, nehogy orosz áru bejőjön az országba.

— Be akarják szüntetni a vulkáni bányauzemet. Tudósítónk jelenti: A vulkáni bányauzem igazgatósága azzal a tervvel foglalkozik, hogy a bányauzemet megszünteti. Ezzel kapcsolatban Vulkánban az utóbbi napokban nagyszabású munkáselhelyezések történtek. Az ott foglalkoztatott bányászok közül 130 bányászt Aninoszára, háromszázat Lupényba és nyolcvan pedig Petrozsénybe helyeztek át. Abban az esetben, ha az üzemet megszüntetik, sokszáz munkás válik kenyértelemné.

Elkészült a szeszmonopol terve

A pénzügyminiszter szigorú utasításai az adóügyi hatóságok számára — Új rendszert vezetnek be a szeszgyártás ellenőrzésére

Megérkezett Aradra a legújabb szeszrendelet

Bucurestiből jelentik: Argefoianu pénzügyminiszter Sinaiában a legnagyobb csendben elkészült a szeszmonopolium óriási érdeklődéssel várt törvényjavaslatával. A kéziratot már hónapnyomdába is adják, mert a pénzügyminiszternek az a terve, hogy a javaslat felett a legszélesebbkörű vitát nyitja meg és minden érdekeltiség véleményét meghallgatja. A szeszmonopoliumról szóló törvényjavaslattal Argefoianu tudvalevőleg ki akarja huzni a feketeszesz-ügy méregfogát is.

Ma érkezett meg különben az aradi pénzügyigazgatóságra a pénzügyminiszternek egy újabb rendelete, amelyben felhívja az adóügyi hatóság figyelmét, hogy a szeszadóhitelek harmadik évi ráfájának befizetési határideje augusztus 27-én jár le. Eddig az időpontig kötelesek a szeszgyárak a szeszadóhitel-tartozás részletét befizetni.

A pénzügyminiszter rendeletében utasítja a pénzügyi hatóságokat, hogy azon gyárak ellen járjanak el a legnagyobb szigorral, amelyek a szeszadóhitel részletét nem fogják pontosan megfizetni és a dátum letelte után könnyörtelenül foglalják le

a gyárban talált teljes szeszkészleteket.

Ugyancsak egy rendeletében értesíti a pénzügyigazgatóságokat a minisztérium, hogy a jövőben a legnagyobb szigorral kívánja ellenőrizni az országban működő összes borszeszgyárak és szeszfinomítók működését. Különösen pedig tudni akarja, hogy ezek a szeszgyárak milyen mennyiségeket szállítanak a rum- és likörgyáraknak? Ebből a célból kötelezi a gyárakat, hogy a pénzügyigazgatóságok láttamozásával havi pontos kimutatásokat terjesszenek fel Bucurestibe, megjelölve a bevételt, kiadást és a gyárban termelt anyagok pontos mennyiségét.

Ugyanígyen kimutatásokat kötelesek a rum- és likörgyárosok is beküldeni, megjelölve a feldolgozásra kerülő anyagok eredetét.

A pénzügyminiszter rendeletében figyelmezteti a hatóságokat, hogy a beküldött kimutatásokért felelősek. Azon gyáraktól, amelyek a havi kimutatások beküldését el fogják mulasztani, a pénzügyminisztérium megvonja működési engedélyüket.

Rádió műsor.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 20.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.30. Gramofon. 18. Motzoi zenekar: könnyű és román zene. 19.10. Motzoi-zenekar. 20.20. Gramofon. 21. Massini Dorita énekesnő dalai. 21.20. Rádiózenekar. 22.15. Rádiózenekar. — Budapest. 8. Szent István-napi körmenet és ünnepi nagy mise a koronázó főtemplomból, 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból. Utána: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Goda Gizella operaénekesnő. E hangverseny szünetében: „Rádió-krónika”. Elmondja Papp Jenő. 2. Gramofonhangverseny. 3.45. Pista bácsi mesél a gyermekeknek. 4.30. Az 1. honvédegyeszed zenekarának hangversenye. 6.10. Magyar nóták. Előadják: Nagy Izabella és Rácz Béla igrányzenekara. 8. Színműelőadás a Studióból. „Rózsa”. Vigjáték három felvonásban. Irta: Szilageti Ede. Rendező: Odry Árpád, Majd kb. 10. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a margitszigeti Márkus-étteremből. 10.45. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — Bécs. 11.30. Buchbinder zenekar. 12.40. A déli zene folytatása. 13.15. Alpesi zene gramofonon. 15.50. Tarka gramofon. 16.50.

Olasz dalok gramofonon. — Belgrád. 11.45. Gramofon. 12.45. Déli zene. 19. Ilcs Deimeter zongoraművész játéka. 19.30. A Mandli trió játéka. 22.50. Rádiózenekar. — Kassa. 11.30. Gramofon. 12.30. Déli zene. 14.30. A Hemerka zenekar játéka. 17. Délutáni zene. 18.20. Gramofon. — Katowice. 16.45. Szórakoztató zene. 18. Dalok. 20.15. Hangverseny. 22.30. Hangverseny. 23. Könyvnyű és tánczene. — Milano. 17. Gép- vagy közvetített zene. 19.15. Könyvnyű zene. 19.45. Gramofon. 20.45. Verdi: Macbeth című operája. — Prága. 11.30. Gramofon. 14.30. Régi cseh, lengyel és orosz zene. 19.50. A cseh tanítók énekkarának hangversenye Bednarzs vezényletével. 21. A rádiózenekar hangversenye Lenger zongoraművész közreműködésével. — Róma. 17.30. Ének-és zenekari verseny. 20.10. Gramofon. 21. Szimfonikus hangverseny Paoletti vezényletével. — Varsó. 12.10. Gramofon. 16.50. Heinérol. 18. Zongora, hegedű és tenorszóló dalok. 20.15. A fülharmonikusok népszerű hangversenye.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
fcl.

INGYEN KAPJA

e hó végéig
AZ ARADI KÖZLÖNY-T,
ha ma megrendel.
Az előfizetést csak 1931. szeptember 1-től számítjuk.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DLIAT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszleveggyel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jelégés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefonszáma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.
HIRJETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

KEDD esti autóbussz. Kérem, legyen fél nyolcokor a korzón egyedül. 2738

ALKALMAZÁS.

KERESSEK azonnali belépésre egy teljesen perfect, önállóan dolgozó irezómesztert (Schlichtmeister) vagy pedig segédmesztert, aki huzamosabb ideig egyedül dolgozott. Ajánlatokat: „Gyapoptipar” jeligére az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 2708

ÜGYES KIFUTOLEANY azonnal felvétetik. SALGONÉ bizományi üzlet, Strada Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota.

LAKÁS.

KÉTSZOBA, előszoba, konyhából és 1 egyszoba, konyhából álló lakás kiadó, v. Bercsényi-u. 26. 240

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-mesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Fándor-u.) 3. 800

KÉTSZOBA, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Nem lesz üres lakása,

ha a kiadó lakásról apróhirdetést tesz közzé az

Aradi Közlöny-ben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÚJ ÜZLETBRENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bnl. Reg. Maria 19., házmesternél.

ASZOKHORDÓ 700 hl. eladó, 14—100 hl.-ig. Weiss Mór, Pango. 2702

2 Transportboroshordót

(11 hektó ürtartalommal) jó állapotban levőt, tisztát, erőset, megvételre keresek. Ajánlatokat címmel az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek.

Száraz tűzifa

az eddigi olosó áron kapható míg a készlet tart

BOROS

fa- és szénatelepén, volt Óvár-tér- és Hajó-uca sarok. Telefon 591.

OKTATÁS.

Magántanulókat

és javítókat lelkiismeretesen előkészít:

Steiner Internátus, Arad. Str. Popa I. Russu No. 3. 2236

ÜZLETEK.

ROYAL vegyszeti gyár helyiségei irodával, nagy cementezett pincével, szép lakással kiadó, volt Lipót-u. 7. 2708

FOTELOK, hintaszék, vitrinek, szekrények, asztalok, székek, festmények, kis toalett asztalok, férfi és női órák, ékszer, fali órák, iratszokrények, márványszobrok, indiai tábla, tükrök, krendeok, antik órák, szőnyegek, gyermekágy, vas- és faágyak, matracok, dísz-tárgyak, iratszokrény, pafelon, komplett szobaberendezések stb. stb. eladók. **SALGONÉ bizományi üzlete,** Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vashordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KERESSEK perzsa és gyári szőnyeget, ezüst tárgyakat és evőeszközöket, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik fajans tárgyakat, modern s antik butorokot, serviseket, antik órákat, stb. stb. **SALGONE bizományi üzlete,** Strada Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-palota.

STRAFKOCSIT 30 mázsásat keresek, Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 208

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

páratlan szénsavas radioactív sós-vasas forrásvízekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érelmeszesedéses sziv. és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vérszegénység, izomsz. hólyaghurut és kimerülésszerű idegesség esetén.

Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezéses nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árral. Új modern uszoda napfényes stranddal.

FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 1-IG. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

Fürdőigazgatóság BUZIÁS, BANÁT. 190

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

A VADÁSZKÜRT szálloda éttermi helyisége teljes felszereléssel kiadó. 208

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethehelyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a **KAUFMANN-vendéglőt.** Kitűnő házikoszt.

Izr. Leányinternátus

felvesz bennlakó urileányokat. Jó ellátás, correpetálás és olosó díjak. Prospektust készséggel küld: **STEINER,** internátus p. fete evrei Arad, Str. Popa I. Russu 3

Nagy üzlethehelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben **november 1-re kiadó.** Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

HIRDESSZEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

KÜLÖNFÉLEK.

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500